Vlaamse Regering

CONSEIL D'ETAT
LEGISLATION
09-02-2018
RAAD VAN STATE
WETGEVING

Voorontwerp van decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking

62969/3.

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet wordt aangehaald als: Bovenlokaal Cultuurdecreet van (datum).

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° administratie: de administratie binnen de Vlaamse overheid bevoegd voor culturele aangelegenheden;

2° Algemene Groepsvrijstellingsverordening: de verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard;

3° bovenlokaal: minstens de lokale uitstraling en de gemeentegrenzen overstijgend zonder een weerslag te hebben op de gehele Vlaamse Gemeenschap;

4° culturele sectoren en disciplines: de verschillende vormen, uitingen of richtingen van cultuur, namelijk kunsten, cultureel erfgoed, circuskunsten, amateurkunsten, en sociaal-cultureel werk. Dit laatste omvat zowel het volwassenenwerk, jeugdwerk als het lokaal cultuurbeleid;

5° functie: de volgende kernopdrachten die een organisatie voor zichzelf heeft bepaald:

a) experimenteren en innoveren: de culturele praktijk, het talent, de carrière, de methode, de organisatie en het oeuvre ontwikkelen of begeleiden;

b) creëren en produceren: culturele producten, methodes of diensten doelgericht creëren en realiseren;

c) spreiden en presenteren: de culturele output die al gecreëerd is naar een publiek brengen en delen met dat publiek. Publiekswerving maakt daar ook deel van uit;

d) leren en participeren: deelnemen aan en deelhebben in het cultuuraanbod van bovenlokale producten, methodes of diensten ter ontwikkeling en bevordering van de creërende, lerende, participerende en interpreterende vaardigheden van individuen, groepen of gemeenschappen. Publiekswerking maakt daar ook deel van uit;

6° geïntegreerde werking: een werking die alle relevante aspecten of onderdelen omvat om de gestelde doelstelling te bereiken;

7° intergemeentelijk samenwerkingsverband: een vereniging met rechtspersoonlijkheid als vermeld in artikel 396, § 1, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur;

8° projectsubsidie: een subsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van specifieke kosten voortvloeiend uit een activiteit in het Nederlandse taalgebied, of in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Die activiteit kan zowel qua opzet of doelstelling als in tijd worden afgebakend;

9° werkingssubsidie: een subsidie die toegekend wordt ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten voortvloeiend uit een structurele activiteit in het Nederlandse taalgebied, of in het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Die activiteit vertoont een continu en permanent karakter;

10° werkjaar: een periode van 1 januari tot en met 31 december;

11° transversaliteit: cross-sectoraal verbindend werken tussen de verschillende culturele sectoren en disciplines. Dit is te verstaan als het werken op een multidisciplinaire wijze, waarbij disciplines of sectoren naast elkaar staan in een werking; op een interdisciplinaire wijze, waarbij disciplines of sectoren elkaar aanraken in een werking; of op een transdisciplinaire wijze, waarbij disciplines of sectoren zich met elkaar verweven in een werking.

Art. 4. §1. De kredieten die het Vlaams Parlement jaarlijks goedkeurt, bepalen het maximale bedrag dat in het betreffende jaar kan worden aangewend voor de uitvoering van dit decreet. De aanmeldingsdrempels voor investerings- en exploitatiesteun voor cultuur, vermeld in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening, worden in acht genomen.

§2. Met behoud van toepassing van paragraaf 1, wordt er minimaal jaarlijks voor projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten een bedrag van 7.500.000 euro, voor het steunpunt een bedrag van 1.000.000 euro, en voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een bedrag van 2.000.000 euro ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 2. Doelstelling en organisatie

Afdeling 1. Doelstelling

Art. 5. §1. Dit decreet heeft tot doel een kwalitatieve, duurzame, diverse en geïntegreerde bovenlokale cultuurwerking uit te bouwen, te stimuleren en te optimaliseren; en cultuurparticipatie te bevorderen en te versterken. Hiervoor focust dit decreet op de ontwikkeling en verspreiding van praktijken van culturele organisaties die een werkend antwoord kunnen bieden in de bovenlokale context.

§2. Dit decreet doet dat door consequent uit te gaan van de volgende principes:

1° culturele sectoren en disciplines, waar zij een bovenlokale meerwaarde bieden, te ondersteunen en te stimuleren tot transversaliteit: kunsten, cultureel erfgoed, circuskunsten, sociaal-cultureel werk, amateurkunsten;

2° het verbindende karakter van het bovenlokale veld tussen het lokale cultuurbeleid en het Vlaamse niveau te erkennen en versterken;

3° aandacht te hebben voor regionale verschillen;

4° in het kader van bovenlokaal cultuurwerk samenwerkingen in een cultureel ecosysteem met andere beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, toerisme, economie, sport, ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed ...) te stimuleren;
5° aandacht te hebben voor innovatie en vernieuwende voorbeeldwerkingen.

Art. 6. Dit decreet voorziet daartoe in de volgende instrumenten:
1° projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten;
2° een structurele ondersteuning van het bovenlokale veld middels werkingssubsidies voor een steunpunt, en werkingssubsidies voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Art. 7. De instrumenten, vermeld in artikel 6, worden toegepast met inachtneming van de volgende voorwaarden, vermeld in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening:
1° dossiers waar ten aanzien van de subsidieontvanger er een bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerder besluit van de Europese Commissie waarbij de steun onrechtmatig en onverenigbaar is verklaard met de interne markt, zijn uitgesloten;
2° dossiers van subsidieontvangers die voldoen aan de definitie van 'onderneming in moeilijkheden', vermeld in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening, zijn uitgesloten;
3° bij de berekening van de steunintensiteit en de in aanmerking komende kosten zijn alle bedragen die worden gebruikt, de bedragen vóór aftrek van belastingen of andere heffingen. De in aanmerking komende kosten worden gestaafd met bewijsstukken, die duidelijk gespecificeerd en actueel zijn;
4° wanneer steun in een andere vorm dan een subsidie wordt toegekend, is het steunbedrag het brutosubsidie-equivalent van de steun;
5° steun die in meerdere delen wordt uitgekeerd wordt gedisconteerd tot de waarde ervan op het tijdstip van de toekenning van de steun. De in aanmerking komende kosten worden gedisconteerd tot hun waarde op het tijdstip van de toekenning van de steun.

Afdeling 2. Organisatie van de bovenlokale cultuurwerking

Onderafdeling 1. Bepaling van beleidsprioriteiten

Art. 8. Voor 30 juni van het eerste volledige jaar van elke nieuwe legislatuur van het Vlaams Parlement maakt de Vlaamse Regering de beleidsprioriteiten voor de bovenlokale cultuurwerking bekend.

De Vlaamse Regering kan de prioriteiten, vermeld in het eerste lid, bijsturen tijdens de legislatuur.

Onderafdeling 2. Organisatie van de kwaliteitsbeoordeling

Art. 9. §1. De Vlaamse Regering benoemt een pool van beoordelaars voor de advisering van aanvraagdossiers voor subsidies in het kader van dit decreet.

De leden van de pool van beoordelaars worden aangesteld vanwege hun expertise in een specifiek aspect van de culturele sector of in bepaalde functies of disciplines, of vanwege hun totaalvisie op het bovenlokale culturele veld.

De Vlaamse Regering kan de vereisten waaraan de leden van de pool van beoordelaars moeten voldoen, vermeld in het tweede lid, nader bepalen.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de onverenigbaarheden die van toepassing zijn op de leden van de pool.

§3. De Vlaamse Regering benoemt de leden van de pool van beoordelaars voor een periode van vijf jaar. De Vlaamse Regering vervangt uiterlijk om de vijf jaar de helft van de leden van de pool van beoordelaars. Een beoordelaar kan maximaal twee opeenvolgende mandaten vervullen.

Art. 10. Beoordelaars ontvangen een vergoeding voor hun werkzaamheden en verplaatsingen.

De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de vergoeding, vermeld in het eerste lid, en voorziet hiertoe, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten, een bedrag waarmee de werkzaamheden van de beoordelingscommissies, vermeld in artikel 20, 32 en 48, kunnen worden vergoed.

Art. 11. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de samenstelling van de pool van beoordelaars, en voor de aanstelling en het ontslag van de leden van de pool van beoordelaars.

Hoofdstuk 3. Projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten

Afdeling 1. Algemene bepalingen over projectsubsidies

Art. 12. Een aanvrager komt in aanmerking voor een projectsubsidie als hij voldoet aan elk van de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:
1° de aanvrager heeft rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter;
2° de aanvrager is een jeugd- of culturele actor of een openbaar bestuur, inclusief autonome gemeentebedrijven, gelieerd aan de culturele sectoren en disciplines vermeld in artikel 3, 4°;
3° de aanvrager is gevestigd in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
4° de aanvrager past de principes en de regels van de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens toe in de werking.

Art. 13. Een aanvraagdossier is ontvankelijk als het voldoet aan elk van de volgende voorwaarden:
1° het aanvraagdossier is tijdig ingediend;
2° het aanvraagdossier is volledig samengesteld uit de door de Vlaamse Regering bepaalde gegevens en documenten;
3° het aanvraagdossier voldoet aan de door de Vlaamse Regering bepaalde vormelijke voorwaarden;
4° het aanvraagdossier is in het Nederlands opgesteld.

Art. 14. De administratie beslist of voldaan is aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in artikel 12 en 13.

De administratie deelt haar beslissing over ontvankelijkheid digitaal mee aan de aanvrager.

Art. 15. Een aanvrager van een projectsubsidie, geeft in het aanvraagdossier aan welke combinatie van functies kenmerkend zijn voor de activiteiten of de werking die de aanvrager beschrijft.

De Vlaamse Regering kan de nadere invulling van de binnen dit decreet gehanteerde functies bepalen.

Art. 16. De volgende activiteiten komen niet in aanmerking voor projectsubsidies:

1° een activiteit binnen het werkterrein van het Vlaams Fonds voor de Letteren;
2° een activiteit binnen het werkterrein van het Vlaams Audiovisueel Fonds;
3° het ontwerp en de uitvoering van al dan niet experimentele infrastructuur en bouwprojecten;
4° de aankoop of restauratie van cultureel erfgoed;
5° academisch onderzoek;
6° een project waarvan de gevraagde subsidieperiode al loopt op het moment van aanvraag.

In het eerste lid wordt verstaan onder:
1° Vlaams Fonds voor de Letteren: het Vlaams Fonds voor de Letteren, opgericht krachtens het decreet van 30 maart 1999 houdende de oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren;
2° Vlaams Audiovisueel Fonds: het Vlaams Audiovisueel Fonds, opgericht krachtens het decreet van 13 april 1999 houdende machtiging van de Vlaamse Regering om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds.

De Vlaamse Regering kan nader specifiëren welke activiteiten, vermeld in het eerste lid, niet in aanmerking komen voor projectsubsidies binnen dit decreet.

Afdeling 2. Specifieke bepalingen over projectsubsidies

Onderafdeling 1. Aanvragen van projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten

Art. 17. Om geïntegreerd bovenlokaal cultureel werk te bevorderen en te versterken, kan de Vlaamse Regering, als een aanvraagdossier voor projectsubsidies is ingediend, projectsubsidies toekennen voor bovenlokale cultuurprojecten voor een looptijd van maximaal drie opeenvolgende jaren. Een projectsubsidie wordt alleen toegekend op voorwaarde dat er voldaan is aan al de volgende elementen:
1° het project voert minimaal twee functies uit;
2° het project heeft een bovenlokale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie, zonder een weerslag te hebben op de gehele Vlaamse Gemeenschap;
3° het project overstijgt de reguliere werking van de aanvragende actor;
4° het project heeft een culturele finaliteit;
5° het project heeft een in de tijd, en in opzet of doelstelling afgebakend karakter;
6° het project heeft een zakelijk luik dat financieel sluitend is.

Art. 18. Een aanvraagdossier voor een projectsubsidie omvat:
1° een omschrijving van het project;
2° een toelichting bij de manier waarop het project kadert in het bovenlokale culturele veld en in het profiel van de aanvragende organisatie;
3° een gemotiveerde aanduiding van minimaal twee functies;
4° een realistische planning van de culturele, de organisatorische en de financiële aspecten van het project voor de gevraagde subsidieperiode. Voor meerjarige projecten dient minstens het eerste jaar van de gevraagde subsidieperiode concreet te zijn uitgewerkt, voor projecten die minder duren dan een jaar, wordt de planning voor het gehele project meegegeven;
5° een vermelding en motivatie van de looptijd van het project.

Art. 19. Om in aanmerking te komen voor subsidie worden de projecten, vermeld in artikel 17, die met het aanvraagdossier vermeld in artikel 18 worden

ingediend, door een beoordelingscommissie als vermeld in artikel 20, getoetst aan de volgende criteria:

1° de keuze voor de twee op te nemen functies, en hun onderlinge samenhang, binnen het kader van het beschreven project;
2° de relevantie van de gekozen partners, binnen of buiten de culturele sector, de positionering van de aanvrager ten opzichte van die partners, en de meerwaarde van de samenwerkingen voor het project;
3° de realiseerbaarheid van de opzet en timing, en de graad van haalbaarheid van het project;
4° de kwaliteit van het inhoudelijk concept en de concrete uitwerking;
5° de mogelijkheid om de resultaten duurzaam te verankeren;
6° de mate waarin het project aansluit bij de principes, vermeld in artikel 5, §2;
7° de bijdrage van het project aan de ontwikkeling en stimulering van het bovenlokale culturele veld;
8° de vertaling van de beleidsprioriteiten, vermeld in artikel 7, eerste lid;
9° de kwaliteit van het zakelijk beheer. Daarbij wordt getoetst of de inhoudelijke planning spoort met de zakelijke planning en of de begroting en timing haalbaar en realistisch zijn;
10° de mate waarin subsidiëring van het project noodzakelijk is, rekening houdend met structurele subsidies die door de Vlaamse Gemeenschap worden toegekend aan de aanvrager.

De Vlaamse Regering kan een of meer van de criteria, vermeld in het eerste lid, verder invullen.

Onderafdeling 2. Beoordeling en toekenning

Art. 20. De Vlaamse Regering richt per aanvraagronde een beoordelingscommissie op voor de advisering van de aanvraagdossiers voor projectsubsidies, vermeld in artikel 18. De leden van de beoordelingscommissie worden gekozen uit de pool van beoordelaars, vermeld in artikel 9..

De leden van de beoordelingscommissie worden aangesteld omwille van hun expertise over een specifiek aspect van de culturele sector, over bepaalde functies of disciplines, of voor hun een totaalvisie op het bovenlokale culturele veld. De beoordelingscommissie wordt op evenwichtige wijze samengesteld uit leden die de verschillende te beoordelen aspecten van de aanvraagdossiers vertegenwoordigen. Er wordt ook rekening gehouden met diversiteit en geografische spreiding.

Als dat nodig is, kan de beoordelingscommissie worden aangevuld met experten uit de administratie. Ze hebben evenwel geen stemrecht.

Art. 21. De administratie beheert een aanvraagdossier als vermeld in artikel 18. De administratie treft de nodige voorbereidingen voor de kwaliteitsbeoordeling.

De administratie is verantwoordelijk voor de voorbereiding van en verslaggeving over de werkzaamheden van de beoordelingscommissie, vermeld in artikel 20. De administratie bezorgt aan de voormelde beoordelingscommissie alle informatie die nodig is om tot een kwaliteitsvolle inhoudelijke beoordeling te komen.

De voormelde beoordelingscommissie beoordeelt de kwaliteit van de inhoudelijke aspecten van een ontvankelijk aanvraagdossier aan de hand van de elementen en de criteria, vermeld in artikel 17, 18 en 19, en stelt een advies op, inclusief een indicatieve waardering binnen de hen toegewezen budgettaire ruimte.

De administratie stelt voor ontvankelijke aanvraagdossiers een voorstel van beslissing op op basis van de elementen, vermeld in artikel 17 en 18, en het advies van de voormelde beoordelingscommissie. Dat voorstel van beslissing bevat ook een voorstel over de grootte van de toe te kennen subsidiebedragen, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten.

Art. 22. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning van een subsidie, de duur van een subsidieperiode en de grootte van het toegekende subsidiebedrag, op basis van het voorstel van beslissing, vermeld in artikel 21, vierde lid.

Art. 23. Een aanvrager van een projectsubsidie ontvangt digitaal de beslissing.

Onderafdeling 3. Uitbetaling

Art. 24. Als de toegekende projectsubsidie hoger is dan 7000 euro, wordt een subsidie in de vorm van voorschotten beschikbaar gesteld na de beslissing. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag van de voorschotten.

Als de toegekende projectsubsidie niet hoger is dan 7000 euro, wordt het subsidiebedrag volledig uitbetaald na de beslissing.

Onderafdeling 4. Verantwoording en toezicht

Art. 25. Een subsidieontvanger stelt niet later dan een maand na afloop van het project een verantwoordingsdossier samen, dat aantoont hoe voldaan wordt aan de subsidievoorwaarden en de lopende of voltooide uitvoering van het aangevraagde project.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen welke gegevens en documenten een verantwoordingsdossier moet bevatten, aan welke inhoudelijke en vormelijke voorwaarden een verantwoordingsdossier moet voldoen, op welke wijze en wanneer een verantwoordingsdossier moet worden ingediend en op welke wijze die modaliteiten afhankelijk worden gemaakt van de hoogte van het subsidiebedrag.

Art. 26. Als de toegekende projectsubsidie hoger is dan 7000 euro, wordt het verantwoordingsdossier, vermeld in artikel 25, bezorgd aan de administratie.

Als de toegekende projectsubsidie niet hoger is dan 7000 euro, wordt het verantwoordingsdossier, vermeld in artikel 25, ter beschikking van de administratie gehouden voor een steekproefsgewijze controle. De Vlaamse Regering bepaalt nader de uitvoeringswijze en de grootte van de steekproef.

Art. 27. Een subsidieontvanger bezorgt op eenvoudig verzoek van de administratie alle informatie die nodig is voor de registratie van beleidsrelevante gegevens.

Art. 28. De administratie oefent het toezicht uit op de aanwending van de projectsubsidie op basis van het verantwoordingsdossier, vermeld in artikel 25.

Hoofdstuk 4. Structurele ondersteuning

Afdeling 1. Steunpunt

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen voor het steunpunt

Art. 29. §1. Om de geïntegreerde werking van een kwalitatief, duurzaam en divers bovenlokaal cultuurlandschap te stimuleren, wordt een steunpunt gesubsidieerd door de Vlaamse Regering. Die subsidie bestaat uit een

subsidiëring van een kern van personeelsleden, een jaarlijkse basistoelage voor de werking en een subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten.

§2. Een steunpunt is een centrum van expertise. Het heeft als doel individuen, organisaties en besturen te ondersteunen bij hun praktijkontwikkeling, subsidieaanvragen en beleidsvisie rond bovenlokale cultuur, en de ontwikkeling van het lokale en bovenlokale culturele veld als geheel te stimuleren om de doelstellingen, vermeld in dit decreet, te bereiken.

Art. 30. Een steunpunt heeft de volgende opdrachten:

1° praktijkondersteuning voor de actoren in het lokale en bovenlokale veld: een actieve dienstverlening verzorgen op het vlak van deskundigheidsbevordering en kwaliteitszorg over de verschillende functies, door informatie, vorming, begeleiding, kennisuitwisseling en bevordering van samenwerking;

2° beleidsondersteuning en onderzoek: op basis van permanente evaluatie en het onderzoek dat daarvoor nodig is, een bijdrage leveren aan een continue ontwikkeling en correcte beeldvorming van het lokale en bovenlokale culturele veld en het overheidsbeleid op dat gebied.

Het steunpunt realiseert zijn opdrachten in samenspraak met andere steunpunten en binnen een netwerk van andere bovenlokale culturele actoren. Het steunpunt kan voor de realisatie van zijn taken samenwerken met andere organisaties die op bepaalde terreinen over complementaire expertise beschikken.

De Vlaamse Regering kan aanvullende opdrachten toewijzen aan het steunpunt.

Onderafdeling 2. Toekenning van werkingssubsidies voor het steunpunt

Art. 31. Om het toe te kennen subsidiebedrag en de ermee verbonden opdrachten te kunnen bepalen, dient het steunpunt een beleidsplan voor de volgende vijf werkjaren in bij de administratie. De Vlaamse Regering bepaalt nader welke gegevens en documenten het beleidsplan moet bevatten, aan welke inhoudelijke en vormelijke voorwaarden een beleidsplan moet voldoen en op welke wijze een beleidsplan moet worden ingediend.

Art. 32. De Vlaamse Regering richt een beoordelingscommissie op voor de beoordeling van het beleidsplan van het steunpunt op basis van de criteria, vermeld in artikel 33. De leden van de beoordelingscommissie worden gekozen uit de pool van beoordelaars, vermeld in artikel 9.

De leden van de beoordelingscommissie worden aangesteld omwille van hun expertise over een specifiek aspect van de culturele sector, over bepaalde functies of disciplines, of voor hun een totaalvisie op het bovenlokale culturele veld. De beoordelingscommissie wordt op evenwichtige wijze samengesteld uit leden die de verschillende te beoordelen aspecten van de aanvraagdossiers vertegenwoordigen. Er wordt ook rekening gehouden met diversiteit en geografische spreiding.

Als dat nodig is, kan de beoordelingscommissie worden aangevuld met experten uit de administratie. Ze hebben evenwel geen stemrecht.

Art. 33. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van de werkingssubsidie voor het steunpunt:

1° de kwaliteit van de dienstverlening en de uitvoering van de intermediaire rol;

2° de wijze waarop de opdrachten, vermeld in artikel 30, gerealiseerd worden;
3° de positionering, samenwerking en netwerkvorming, zowel binnen de bovenlokale context als in Vlaanderen;
4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

De Vlaamse Regering kan de criteria voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van de werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

Art. 34. De Vlaamse Regering bepaalt na kennisname van het advies van de beoordelingscommissie, vermeld in artikel 32, het subsidiebedrag op basis van de criteria, vermeld in artikel 33.

Onderafdeling 3. Uitbetaling van het steunpunt

Art. 35. Een werkingssubsidie aan het steunpunt wordt als volgt beschikbaar gesteld:
1° een voorschot van 45% van het toegekende subsidiebedrag voor het werkjaar, betaalbaar vanaf 1 februari;
2° een voorschot van 45% van het toegekende subsidiebedrag voor het werkjaar, betaalbaar vanaf 1 juli;
3° een saldo van maximaal 10% van het toegekende subsidiebedrag voor het werkjaar, betaalbaar nadat de administratie heeft vastgesteld dat de subsidievoorwaarden zijn nageleefd.

Art. 36. De voorschotten, vermeld in artikel 35, en het saldo worden beschikbaar gesteld op voorwaarde dat:
1° het steunpunt jaarlijks voor 1 april een financieel verslag van het voorbije werkjaar indient bij de administratie;
2° het steunpunt een rapport over de voortgang van het beleidsplan indient in het derde jaar van de looptijd van de subsidieperiode.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen welke gegevens en documenten een financieel verslag en een rapport over de voortgang van het beleidsplan moet bevatten, aan welke inhoudelijke en vormelijke voorwaarden die moeten voldoen en op welke wijze die moeten worden ingediend.

Art. 37. De subsidieontvanger bezorgt op eenvoudig verzoek van de administratie alle informatie die nodig is voor de registratie van beleidsrelevante gegevens.

Onderafdeling 4. Verantwoording en toezicht met betrekking tot het steunpunt

Art. 38. De Vlaamse Regering sluit met het steunpunt een beheersovereenkomst.

In de beheersovereenkomst, vermeld in het eerste lid, worden ten minste de strategische en operationele doelstellingen en de bijbehorende indicatoren bepaald. De vereniging concretiseert de beheersovereenkomst in een meerjarenplan en legt dat ter goedkeuring voor aan de administratie. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen.

De beheersovereenkomst, vermeld in het eerste lid, bestrijkt een periode van vijf jaar en is hernieuwbaar. De voormelde periode begint op 1 januari van het eerste volledige jaar van iedere nieuwe legislatuur van het Vlaams Parlement.

Afdeling 2. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Art. 39. Om duurzame voorwaarden te creëren om geïntegreerd bovenlokaal cultuurwerk te ontwikkelen, in stand te houden, en te verspreiden, kunnen gemeenten een intergemeentelijk samenwerkingsverband oprichten.

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die een doel nastreven zoals vermeld in het eerste lid, kunnen op basis van dit decreet ondersteund worden met een werkingssubsidie.

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden vervullen een regisseursrol als verbinder, facilitator en verduurzamer van het bovenlokale culturele veld. De Vlaamse Regering kan deze regisseursrol nader bepalen.

Onderafdeling 1. Aanvragen van werkingssubsidies voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Art. 40. Een intergemeentelijk samenwerkingsverband als vermeld in artikel 39, kan een werkingssubsidie aanvragen van maximaal 100.000 euro per werkjaar, voor een looptijd van vijf jaar, als het voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° het intergemeentelijk samenwerkingsverband bestaat uit minimaal vier omliggende gemeenten;
2° alle aangesloten gemeenten samen brengen jaarlijks een bedrag in dat minstens gelijk is aan de jaarlijkse subsidie van de Vlaamse Regering;
3° het intergemeentelijk samenwerkingsverband dient een cultuurnota in met een transversale, gedragen en consistente visie op het bovenlokale cultuurwerk binnen het intergemeentelijk samenwerkingsverband voor een periode die loopt tot en met 31 december na de start van een nieuwe legislatuur van het Vlaams Parlement;
4° het intergemeentelijk samenwerkingsverband is gevestigd het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
5° het intergemeentelijk samenwerkingsverband dient bij de administratie tijdig een volledig aanvraagdossier in dat minstens voldoet aan de voorwaarden vermeld in artikel 41, 43, 44 en 45;

Art. 41. Een aanvraagdossier als vermeld in artikel 40, 5°, voldoet aan elk van de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

1° het aanvraagdossier is tijdig ingediend;
2° het aanvraagdossier is volledig samengesteld uit de door de Vlaamse Regering bepaalde gegevens en documenten;
3° het aanvraagdossier voldoet aan de door de Vlaamse Regering bepaalde vormelijke voorwaarden;
4° het aanvraagdossier is in het Nederlands opgesteld.

Art. 42. De administratie beslist of voldaan is aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in artikel 40 en 41.

De administratie deelt haar beslissing over ontvankelijkheid digitaal mee aan de aanvrager.

Art. 43. Een werkingssubsidie voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ondersteunt de uitvoering van een bovenlokaal cultuurbeleid voor een periode van vijf jaar. Een werkingssubsidie wordt alleen toegekend op voorwaarde dat er voldaan is aan elk van de volgende elementen:

1° de samenwerking vervult de regisseursrol, vermeld in artikel 39, derde lid;

2° de samenwerking heeft een bovenlokale schaalgrootte, reikwijdte en relevantie;
3° de samenwerking overstijgt sectorspecifieke grenzen.

Art. 44. Een aanvraagdossier voor een werkingssubsidie voor een intergemeentelijk samenwerkingsverband, vermeld in artikel 40, 5°, bevat al de volgende elementen:
1° een inhoudelijk deel, namelijk de cultuurnota vermeld in artikel 40, 3°, met aandacht voor:
   a) de positionering en samenwerking met andere actoren in het veld;
   b) de specifieke noden van de desbetreffende regio van het intergemeentelijk samenwerkingsverband;
   c) de samenhangende, gedragen en consistente visie op het bovenlokale cultuurwerk binnen het intergemeentelijk samenwerkingsverband;
   d) de toepassing van de regisseursrol voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, vermeld in artikel 39, derde lid, in de activiteiten of werking;
2° een zakelijk deel met aandacht voor:
   a) een financiële meerjarenbegroting;
   b) de afstemming tussen het inhoudelijk en het zakelijk deel;
3° minstens voor het eerste werkjaar een concreet overzicht van geplande acties om de inhoudelijke beleidsvisie te realiseren, met aandacht voor de regisseursrol, vermeld in artikel 39, derde lid, en de elementen, vermeld in artikel 43.

Art. 45. Als dat van toepassing is, bevat het aanvraagdossier voor werkingssubsidie voor een intergemeentelijk samenwerkingsverband ook een zelfevaluatie van de werking voorafgaand aan de gevraagde subsidieperiode.

Art. 46. Een werkingssubsidie als vermeld in artikel 40, kan niet gecumuleerd worden met een projectsubsidie als vermeld in artikel 17.

Art. 47. Instappen in de subsidieperiode van vijf jaar, vermeld in artikel 43, kan maar om de vijf jaar. De eerste periode begint op 1 januari 2020.

Onderafdeling 2. Beoordeling en toekenning subsidies voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Art. 48. De Vlaamse Regering richt per aanvraagronde een beoordelingscommissie op voor de advisering van aanvraagdossiers voor een werkingssubsidie voor een intergemeentelijk samenwerkingsverband. De leden van de beoordelingscommissie worden gekozen uit de pool van beoordelaars, vermeld in artikel 9.

De leden van de beoordelingscommissie worden aangesteld omwille van hun expertise over een specifiek aspect van de culturele sector, over bepaalde functies of disciplines, of voor hun een totaalvisie op het bovenlokale culturele veld. De beoordelingscommissie wordt op evenwichtige wijze samengesteld uit leden die de verschillende te beoordelen aspecten van de aanvraagdossiers vertegenwoordigen. Er wordt ook rekening gehouden met diversiteit en geografische spreiding.

Als dat nodig is, kan de beoordelingscommissie worden aangevuld met experten uit de administratie. Ze hebben evenwel geen stemrecht.

Art. 49. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie voor een intergemeentelijk samenwerkingsverband vermeld in artikel 39, wordt het aanvraagdossier vermeld in artikel 40, 5°, dat is ingediend zoals vermeld in

artikel 41, door een beoordelingscommissie vermeld in artikel 48, getoetst aan de volgende criteria:

1° de kwaliteit van de inhoudelijke visie en de concrete uitwerking daarvan, met aandacht voor de regisseursrol, vermeld in artikel 39, derde lid;
2° de kwaliteit van de manier waarop de voorgestelde cultuurnota de noden van de desbetreffende regio capteert, en daarop inspeelt;
3° de relevantie van de gekozen partnergemeenten en de bijdrage van de intergemeentelijke samenwerking aan de ontwikkeling en stimulering van het bovenlokale culturele veld;
4° de realiseerbaarheid van de opzet en timing van de voorgestelde activiteiten, en de haalbaarheid van de samenwerking op zich;
5° de relevantie van de positionering en samenwerking van de intergemeentelijke samenwerking met andere actoren in het veld;
6° de mogelijkheid om de resultaten duurzaam te verankeren;
7° de mate waarin de intergemeentelijke samenwerking aansluit bij de principes, vermeld in artikel 5, §2;
8° de kwaliteit van het zakelijke plan. Daarbij wordt getoetst of de inhoudelijke planning spoort met de zakelijke planning en of de begroting en timing haalbaar en realistisch zijn;
9° de kwaliteit van de voorbije werking.

De Vlaamse Regering kan een of meer van de criteria, vermeld in het eerste lid, nader specifiëren.

Art. 50. De administratie beheert een aanvraagdossier als vermeld in artikel 40, 5°. De administratie treft de nodige voorbereidingen voor de kwaliteitsbeoordeling.

De administratie is verantwoordelijk voor de voorbereiding van en verslaggeving over de werkzaamheden van de beoordelingscommissie, vermeld in artikel 48. De administratie bezorgt alle informatie die nodig is om tot een kwaliteitsvolle inhoudelijke beoordeling te komen, aan de voormelde beoordelingscommissie.

De voormelde beoordelingscommissie beoordeelt de kwaliteit van het ontvankelijk aanvraagdossier conform artikel 49, en stelt een advies op, inclusief een indicatieve waardering binnen de haar toegewezen budgettaire ruimte.

De administratie stelt voor ontvankelijke aanvraagdossiers een voorstel van beslissing op op basis van de elementen, vermeld in artikel 43, 44 en 45, en het advies van de voormelde beoordelingscommissie. Dat voorstel van beslissing is inclusief een voorstel over de grootte van de toe te kennen subsidiebedragen, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten.

Art. 51. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning van een subsidie en de grootte van het toegekende subsidiebedrag, op basis van het voorstel van beslissing, vermeld in artikel 50, vierde lid.

Art. 52. Het aanvragende intergemeentelijk samenwerkingsverband ontvangt digitaal de beslissing.

Onderafdeling 3. Uitbetaling subsidies voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Art. 53. Een werkingssubsidie aan het intergemeentelijk samenwerkingsverband wordt als volgt beschikbaar gesteld:

1° een voorschot van 45% van het toegekende subsidiebedrag voor het werkjaar, betaalbaar vanaf 1 februari;

2° een voorschot van 45% van het toegekende subsidiebedrag voor het werkjaar, betaalbaar vanaf 1 juli;
3° een saldo van maximaal 10% van het toegekende subsidiebedrag voor het werkjaar, betaalbaar nadat de administratie heeft vastgesteld dat de subsidievoorwaarden zijn nageleefd.

Art. 54. De voorschotten, vermeld in artikel 53, en het saldo worden beschikbaar gesteld op voorwaarde dat:
1° het intergemeentelijk samenwerkingsverband jaarlijks voor 1 april een financieel verslag van het voorbije werkjaar indient bij de administratie;
2° het intergemeentelijk samenwerkingsverband halverwege het derde jaar van de looptijd van de subsidieperiode een voortgangsrapport indient over de stand van zaken van de uitvoering van de cultuurnota.

Art. 55. De Vlaamse Regering kan nader bepalen welke gegevens en documenten een financieel verslag en een voortgangsrapport moet bevatten, aan welke inhoudelijke en vormelijke voorwaarden die moeten voldoen en op welke wijze die moeten worden ingediend.

Art. 56. Het intergemeentelijk samenwerkingsverband bezorgt op eenvoudig verzoek van de administratie alle informatie die nodig is voor de registratie van beleidsrelevante gegevens.

Hoofdstuk 5. Algemene bepalingen over de subsidies

Art. 57. §1. Organisaties kunnen met subsidies die op basis van dit decreet zijn toegekend, een reserve aanleggen conform het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.

§2. De Vlaamse Regering kan nader bepalen op welke wijze en wanneer een aanvraagdossier wordt ingediend, en op welke wijze en wanneer beslissingen worden genomen en bekendgemaakt.

De Vlaamse Regering kan de procedures voor de beoordeling van de dossiers nader bepalen. De Vlaamse Regering kan het aantal beoordelaars in de verschillende beoordelingscommissie bepalen. De Vlaamse Regering kan nader de vereisten bepalen waaraan een beoordelaar voldoet. De Vlaamse Regering kan nader de methode en de procedure bepalen die ze hanteert voor de samenstelling van de beoordelingscommissies en het benoemen van de voorzitter. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen omtrent de werking van de beoordelingscommissies.

De Vlaamse Regering kan nader bepalen wanneer de uitbetaling van subsidies verloopt.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor het toezicht op de subsidie en de monitoring en evaluatie van de gesubsidieerde organisaties.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Art. 58. In afwijking van artikel 8 maakt de Vlaamse Regering de beleidsprioriteiten voor de bovenlokale cultuurwerking de eerste keer bekend voor 1 januari 2019.

Art. 59. In afwijking van artikel 38, derde lid, bepaalt de Vlaamse Regering de begindatum en de periode van de eerste beheersovereenkomst met het steunpunt.

Art. 60. Artikel 38 en 39 van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid worden opgeheven.

Art. 61. Dit decreet wordt voor het eerst toegepast op werkingen van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en projecten die lopen vanaf 1 januari 2020.

Art. 62. Dit decreet wordt voor het eerst toegepast op de werking van het steunpunt die loopt vanaf een door de Vlaamse Regering te bepalen datum.

Art. 63. Artikel 60 treedt in werking op 1 januari 2020.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel,

09 FEB. 2018

Sven GATZ

ONTWERP VAN BOVENLOKAAL CULTUURDECREET

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 stelt dat het provinciale niveau vanaf 2018 geen taken meer kan vervullen inzake persoonsgebonden materies, waaronder cultuur. De Vlaamse Gemeenschap of lokale besturen nemen deze bevoegdheden vanaf 1 januari 2018 over. Dit brengt een grondige wijziging van het landschap met zich mee, zowel voor de positie van (ex-)provinciale culturele instellingen als wat de provinciale inzet en middelen voor de ondersteuning van het culturele veld betreft.

In het kader van de afslanking van de provincies op het vlak van de persoonsgebonden bevoegdheden, is er steeds uitgegaan van een 'warme overdracht', waarbij Vlaanderen zorgt voor een continuering van de initiatieven die van de provincies overdragen. Het wegvallen van dit provinciale intermediaire niveau voor cultuur mag niet ten koste gaan van de diversiteit in de cultuursector en mag niet leiden tot verschraling van het landschap. De inhoudelijke ondersteuning, de stimulansen voor kwaliteit en innovatie en de domeinoverschrijdende bovenlokale samenwerkingen worden daarom middels dit ontwerp van Bovenlokaal Cultuurdecreet geclusterd en gecontinueerd. Tegelijkertijd worden nieuwe kansen en opportuniteiten in het huidige bewegende beleidskader gecreëerd.

De beleidsnota cultuur 2014-2019 vermeldde reeds: "Ik beoog een geïntegreerd en verbindend cultuurbeleid dat samenwerking centraal stelt en bruggen slaat [...] Een duurzame versterking van de culturele sector veronderstelt samenwerking en krachtenbundeling over beleidsniveaus en beleidsdomeinen heen. Binnen een context van toenemende decentralisatie van het lokaal cultuurbeleid, wil ik zoeken naar een nieuwe vorm van ondersteuning die de lokale realiteit slagkrachtig verbindt met de Vlaamse beleidsambities."

Dit decreet heeft tot doel een kwalitatieve, duurzame, diverse en geïntegreerde bovenlokale cultuurwerking te bouwen, te stimuleren en te optimaliseren; en cultuurparticipatie te bevorderen en te versterken. Hiervoor focust dit decreet op de ontwikkeling en verspreiding van praktijken van culturele organisaties die een werkend antwoord kunnen bieden in de bovenlokale context.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- culturele sectoren en disciplines, waar zij een bovenlokale meerwaarde bieden, ondersteunen en stimuleren tot transversaliteit: kunsten, cultureel erfgoed, sociaal-cultureel werk, circuskunsten, amateurkunsten;
- het verbindende karakter van het bovenlokale veld tussen het lokale cultuurbeleid en het Vlaamse niveau (de sectordecreten) erkennen en versterken;
- aandacht voor regionale verschillen;
- stimuleren van samenwerkingen met andere beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, toerisme, economie, sport, ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed ...);
- aandacht voor innovatie en vernieuwende voorbeeldwerkingen.

2. Situering

2.1 Historiek en aanleiding

Het voorbije decennium zijn de beleidskaders fundamenteel gewijzigd en dit zowel op Vlaams, provinciaal als lokaal niveau. Door de inkanteling van de sectorale middelen voor cultuur in het Gemeentefonds ligt voortaan het zwaartepunt in de aansturing van het lokaal cultuurbeleid – meer bepaald: de werking van cultuurdiensten, openbare bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra – autonoom bij de lokale besturen. Vanaf 2016 kunnen gemeentebesturen via het Gemeentefonds rekenen op een transparante en onvoorwaardelijke basisfinanciering, zonder oormerking voor lokaal cultuurbeleid. Dit nieuwe subsidiekader vormt het sluitstuk van een cultuurbeleid dat decennialang werd ontwikkeld en gerealiseerd door enerzijds de uitbouw van de culturele infrastructuur (jaren 1970-1990) en anderzijds door de gestage professionalisering en de inhoudelijke Vlaamse beleidsaccenten. Hiermee erkent de Vlaamse overheid de lokale bestuurskracht en bezegelt ze het partnerschap met de lokale besturen.

De beleidskeuzes en dito -veranderingen annex hervorming van de provincies volgen dezelfde lijn, maar zijn nog ingrijpender.

Een eerste belangrijke stap in de nadere omschrijving van de opdrachten van de provinciebesturen werd tijdens de vorige Vlaamse bestuursperiode (2009-2014) gezet door de implementatie van de aanbevelingen uit het zogenaamde witboek Interne Staatshervorming. Het witboek legde voor het eerst de klemtoon op de bipolaire bestuurlijke benadering, c.q. de Vlaamse overheid aan de ene kant, en sterke gemeenten aan de andere kant. Door middel van een aanpassing van artikel 2 van het Provinciedecreet, dat de provinciale taakstelling regelt, kwam de focus van de provinciebesturen te liggen op de grondgebonden bevoegdheden en konden de provincies sinds 1 januari 2014 enkel nog persoonsgebonden bevoegdheden uitoefenen indien daar een uitdrukkelijke decretale grondslag voor bestond. Concrete afspraken over de uitvoering van die persoonsgebonden bevoegdheden door de provincies werden in bestuursakkoorden tussen de Vlaamse overheid en

de verschillende provincies vastgelegd en ook de middelen die nodig waren voor de uitoefening van overgehevelde taken, werden verevend per 1 januari 2014.

Sinds 2014 werden de provinciale bevoegdheden inzake de persoonsgebonden materies de facto ingeperkt. Het recente regeerakkoord (zomer 2014) stelt dat het provinciale niveau vanaf 2018 de iure geen opdracht meer zal hebben inzake persoonsgebonden materies, waaronder cultuur. De Vlaamse Gemeenschap of lokale besturen nemen deze bevoegdheden ten volle over. Dit brengt een grondige wijziging van het landschap met zich mee, zowel voor de positie van provinciale culturele instellingen als wat de provinciale inzet voor de ondersteuning van het culturele veld betreft.

De hervorming in globo wordt geregeld door 3 decreten die door het Vlaams Parlement werden goedgekeurd:

-het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies. Dit decreet regelt de afslanking van de provinciale bevoegdheden (geen persoonsgebonden taken meer), de gewijzigde financiering (geen opcentiemen meer op de onroerende voorheffing) en de overdracht van de personeelsleden en goederen.
- het decreet van 30 juni 2017 houdende wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012 en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges
- het bijzonder decreet van 30 juni 2017 houdende wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

2.2 Onderzoek naar het belang en een mogelijke Vlaamse ondersteuning van het bovenlokale

Zoals de Memorie van Toelichting bij het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies stipuleert, zijn deze evoluties in Vlaanderen niet uniek vanuit een internationaal perspectief. Het spanningsveld tussen centralisme en decentralisering is aanwezig in de meeste Westerse democratieën en niet enkel in landen met een Franse, napoleontische erfenis. Het toenemende belang van het internationale in het algemeen en het Europese niveau in het bijzonder in de laatste decennia is hier zonder twijfel niet vreemd aan.

De huidige omwenteling noopt de ontvangende niveaus van de voormalige provinciale taken en bevoegdheden, i.c. Vlaanderen enerzijds en de gemeenten anderzijds, om nieuwe kaders en operationele werkingen te voorzien om deze taken en bevoegdheden tijdig en kwalitatief over te kunnen nemen. In dit kader heeft Vlaanderen voor een integrale aanpak gekozen waarbij niet alleen de over te

nemen taken maar wel het gehele bovenlokale niveau, en met name zijn belang voor cultuurparticipatie en innovatie binnen het culturele veld, in zijn geheel wordt aangepakt en gerevalueerd.

Dit ontwerp van Bovenlokaal Cultuurdecreet vertrekt daarom van de vraag waar het bovenlokale niveau een uniciteit en meerwaarde bezit ten aanzien van het lokale en het Vlaamse cultuurbeleid. Het is daarbij geenszins de bedoeling een letterlijke vertaling te worden van de voormalige provinciale initiatieven of grotere sectorale decreten. Drie bewegingen zijn essentieel gebleken bij de vertaling van een door Vlaanderen gestuurd cultuurbeleid op een bovenlokaal niveau.

Ten eerste bij de overname van de taken en bevoegdheden van de provincies is ten gronde nagegaan op welke vlakken het bovenlokale niveau een meerwaarde betekent. De taken die de provincies in het kader van het kerntakenbeleid opnamen die als specifiek en vooral als essentieel aanvullend voor het cultuurlandschap moeten worden beschouwd, moeten daarbij gecontinueerd kunnen worden. Ten tweede dient de Vlaamse Overheid kritisch te zijn voor die voormalige taakstellingen van de provincies dewelke prioritair door de lokale overheid zouden moeten worden opgenomen. Essentieel blijft de overstap van een tri-polair naar een bipolair bestuurssysteem. In deze bestuurlijke logica behoort bij wijze van voorbeeld de reguliere ondersteuning van een lokale amateurkunstenvereniging tot de autonome verantwoordelijkheid van het lokale bestuur. Tenslotte is er voor gekozen om in het licht van een compleet nieuw ontwerp van decreet aantoonbare hiaten en uitdagingen die zich momenteel manifesteren binnen het cultuurbeleid vanuit het bovenlokaal perspectief mee te nemen.

Door de bestuurlijke hervormingen van de afgelopen jaren verloren heel wat organisaties met een bovenlokale schaal ondersteuning (afhankelijk van provincie tot provincie werden structurele ondersteuningslijnen voor deze niet landelijk ondersteunde organisaties stopgezet). Zuiver bovenlokaal initiatief werd in verhouding tot andere niveaus minder ondersteund om duurzaam te groeien en eventueel te multipliceren. Een bovenlokaal niveau kan nochtans een belangrijke ontwikkelingsgrond vormen voor organisaties die nog niet de draagkracht of aspiratie hebben om landelijk te opereren.

2.3 Doelstelling Bovenlokaal Cultuurdecreet

Dit ontwerp van decreet verzekert een doorstart van bovenlokaal cultuurwerk. De Vlaamse Overheid wil dit bovenlokaal niveau ten volle erkennen door in te zetten op verbinding tussen culturele sectoren en disciplines en de mogelijkheid te bieden bruggen te slaan naar andere domeinen met aandacht voor bovenlokaal maatwerk.

Interessant hierbij is een netwerkgerichte benadering. De dynamiek van een gebied wordt gemaakt door de mensen en de organisaties die daar actief zijn.

Aanpak van veel maatschappelijke thema's vergt ook samenwerking en samenhang omdat individuen en individuele organisaties niet altijd in staat zijn om uitdagingen alleen aan te pakken. Bovenlokaal cultuurwerk krijgt vorm door initiatieven die aansluiten bij het cultureel kapitaal, de samenstelling en de culturele vraag van de bevolking. Bovenlokaal cultuurwerk is dus wat netwerken van mensen en organisaties ervan maken.

Afhankelijk van de samenstelling van de bevolking, identiteit, initiatief en ambitie kan bovenlokaal cultuurwerk verschillend ingevuld worden. Dit kan bijvoorbeeld i.f.v. talentontwikkeling, cultuurspreiding, cultuurparticipatie, vernieuwing en experiment, samenwerking met onderwijs en welzijn... maar ook door het beschikbaar stellen en delen van infrastructuur, mensen en middelen. Dit alles gedragen door commitment van de betrokken actoren en besturen.

Bovenlokaal cultuurwerk spoort dus op samenwerking tussen organisaties en overheden die verantwoordelijkheid willen opnemen, op vrijplaatsen waar men de kans krijgt om transversaal en duurzaam initiatief te ontwikkelen en op het bereik van efficiëntie door het samenwerken op grotere schaal.

De Vlaamse Overheid wil dit realiseren door projectondersteuning, de ondersteuning van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en het bepalen van beleidsprioriteiten die een antwoord moeten bieden op actuele noden en uitdagingen.

3. Inhoud

3.1 Bovenlokale veld, eigenheden en spelers

De Vlaamse Overheid kiest met dit ontwerp van decreet expliciet voor de term "bovenlokaal". Het verwante en in het voortraject veelgebruikte begrip "regionaal" heeft voor velen namelijk een verschillende invulling, al naar gelang de sector (toeristische regio's, geografische regio's, juridische regio's, ...). Het gebruik van het begrip "regionaal" lijkt dan ook een geografisch afgebakend en vooraf vastgelegd werkingsgebied te impliceren. Dit is een beperking en ongewenste bijklank die de open stimulering van samenwerkingen en innovatieve praktijken in de weg zou staan. "Bovenlokaal" is daarom de geprefereerde term, en duidt in het kader van dit ontwerp van decreet daarom op alles "waarbij de mogelijkheden of de bevoegdheden van het gemeentelijk niveau worden overschreden". De Vlaamse Overheid kiest voor dit begrip omdat het het verbindende, intentionele karakter van dit ontwerp van decreet onderlijnt.

Op bovenlokale schaal is er een grote diversiteit aan actoren en een gebundelde expertise aanwezig om wisselwerking en samenwerking van actoren en functies mogelijk te maken. Bovendien staat dit niveau, in tegenstelling tot het Vlaamse, dichter bij de burger. Meer maatwerk wordt mogelijk, meer onderscheid ook. Het

biedt de reële ruimte om ontluikende dynamieken te versterken en bestaande dynamieken groeikansen te geven, om de verbinding te maken tussen het lokale en het bovenlokale enerzijds en het lokale/bovenlokale en het Vlaamse/internationale anderzijds.

Een bovenlokaal niveau vormt een noodzakelijke schakel tussen overheden en het middenveld om het 'doorgroeien' in cultuur mogelijk te maken. Enerzijds staat het bovenlokale dicht genoeg bij de burger en de lokale gemeenschappen. Anderzijds situeren er zich voldoende actoren om te experimenteren en onderlinge kruisbestuivingen op touw te zetten, om met andere sectoren samen te werken en om van elkaar te leren. Het bovenlokale niveau neemt tevens een 'neutrale' positie in tussen lokale besturen onderling. Een geïntegreerd en integraal beleid is daarom vanzelfsprekend, waardoor ook synergiën tussen cultuur, toerisme, welzijn, onderwijs, onroerend erfgoed en andere niet enkel een streefdoel zijn, maar ook realiseerbaar.

De kritiek dat een wildgroei van bovenlokale initiatieven elkaar zouden overlappen of beconcurreren vormde enkele jaren geleden de aanleiding van een regioscreening. Bij de regioscreening werd er vertrokken van de democratische tekortkomingen en inefficiëntie van al de tussenstructuren. De huidige hervorming van de provincies heeft het debat over het bovenlokale niveau verder opgetild en opengetrokken. Zowel binnen de kunsten, het sociaal-cultureel werk als de erfgoedsector luidt de analyse momenteel dat er op het bovenlokale niveau talrijke interessante culturele initiatieven lopen en dat er nog een groot potentieel openligt.

3.2 Gemaakte keuzes in de Vlaamse overname van essentiële provinciale taken

Het 'weghalen' van het provinciale intermediaire niveau mag niet ten koste gaan van de huidige diversiteit in de cultuursector en mag niet leiden tot verschraling van het landschap. De inhoudelijke ondersteuning, de dienstverlening aan de sector, de stimulansen voor kwaliteit en innovatie en de domein overschrijdende bovenlokale samenwerkingen moeten worden gevrijwaard voor de toekomst. Dit biedt tegelijkertijd nieuwe kansen en opportuniteiten in het huidige bewegende beleidskader. Collectief blijven we zorgen voor gelijke toegang voor iedereen tot cultuur en kunst. Stadsregio's, intergemeentelijke samenwerking en nieuwe bovenlokale samenwerkingsvormen zijn in opmars en vereisen verdere ondersteuning en onderzoek.

Beleidsmatig kunnen we de volgende niveaus onderscheiden:

1. Het internationaal niveau: initiatieven die zich ook internationaal bewegen en/of een internationale uitstraling hebben

2. Het Vlaamse niveau: initiatieven die zich minstens bewegen over een groot deel van Vlaanderen of een Vlaamse uitstraling hebben. Dit niveau omhelst, over alle sectoren heen: grote instellingen, landelijk gestructureerde

organisaties (brede veld), projecten over heel Vlaanderen of van landelijk belang.

3. Het bovenlokale niveau: initiatieven die de gemeentegrenzen overstijgen, maar die geen weerslag hebben op de gehele Vlaamse Gemeenschap.

   In het huidige culturele veld dat aangestuurd wordt door Vlaanderen zijn de landelijke en sommige bovenlokale initiatieven verankerd binnen de schotten van hun eigen sector (cfr. Kunstendecreet, Cultureelerfgoeddecreet, decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk, etc.).

   Voor het bovenlokale niveau willen we daarom het bestaande instrumentarium van sectorale decreten complementeren door de ondersteuning van initiatieven die zich in een gedeelte van het Vlaams grondgebied bewegen, maar verder geen landelijke structurering kennen, dit wil zeggen binnen een bepaalde regio en/of tussen verschillende regio's. Ex-provinciale initiatieven vormen hier een aanzienlijk aandeel van. Hierbij zijn de speerpunten: een transversale inslag, et leggen van verbindingen naar andere beleidsdomeinen, en verbindingen naar het lokale en Vlaamse niveau.

4. Het lokale niveau: initiatieven die zich op gemeentelijk of stedelijk niveau bevinden.

Bij de overname van de taken en bevoegdheden van de provincies was het belangrijk om ten gronde na te gaan op welke vlakken de provincies een meerwaarde betekenden. Vooral de provinciale taken die in het kader van het kerntakenbeleid als specifiek en vooral als essentieel aanvullend voor het landschap worden beschouwd moeten hierbij gevrijwaard worden. Essentieel uitgangspunt blijft de bestuurlijke bezorgdheid om de gehele toegevoegde waarde vanuit de vijf provincies in kaart te brengen, te erkennen en generiek vanuit een Vlaamse focus in een nieuw, bovenlokaal beleid in te schrijven. De kern van de toegevoegde waarde wordt dan ook vertaald in dit ontwerp van decreet, maar een tweede deel omhelst een belangrijk "flankerend beleid" buiten dit decretale kader. Daarbij kan er in eerste instantie worden overwogen om eventueel een aantal niet transversale voormalige Provinciale taakstellingen "uit te kantelen" en toe te vertrouwen aan specifieke veldactoren binnen de bovenbouw. Acties rond amateurkunsten kunnen bijvoorbeeld ingeschreven worden in speciale aanvullende opdrachten voor de daartoe gespecialiseerde spelers in het veld zoals Poppunt, Iedereen Leest, KunstWerkt, Vlamo, Koor & Stem, Danspunt, Open Doek, Creatief Schrijven en het Centrum voor Beeldexpressie. Vanuit een Vlaamse focus kunnen deze actoren eventueel gestimuleerd worden om op termijn "good practices" uit rollen binnen de actieradius talentontwikkeling met als finaliteit de kwaliteitsbevordering van alle segmenten binnen ons rijke en divers landschap aan amateurkunsten. Ook streekgericht bibliotheekbeleid, hoewel historisch een unieke

provinciale aangelegenheid, kan in de komende maanden separaat aan dit ontwerp van decreet onderwerp zijn van specifiek beleidsvoorbereidend werk, en eventueel worden toevertrouwd aan een ondersteunende partner. Dit geldt ook voor het vrijwilligersbeleid.

3.3 Focuspunten

Omdat het bovenlokale niveau erg divers is qua actoren en cultuuruitingen, worden er voor de werkbaarheid van dit ontwerp van decreet enkele focuspunten aangebracht. De Vlaamse Overheid kiest voor een bovenlokaal decretaal model dat transversaal verbindend en versterkend werkt tussen verschillende sectoren binnen het cultuurbeleid; ten tweede aanvullend en verbindend is ten opzichte van het Vlaams (sectordecreten) en lokaal cultuurbeleid; tenslotte bruggen bouwt naar andere beleidsdomeinen (onderwijs, welzijn, economie, toerisme, sport, onroerend erfgoed, ...). Daarnaast wordt er belang gehecht aan regionale verschillen en experimenteer- en doorgroeikansen.

Dit ontwerp van decreet is toepasbaar op de volgende culturele sectoren en disciplines: kunsten, cultureel erfgoed, circuskunsten, sociaal-cultureel werk en amateurkunsten. Op deze manier kunnen er bijvoorbeeld innovatieve initiatieven ontstaan die de grenzen neerhalen tussen de verschillende velden. Cultuur wordt hier met andere woorden breed ingevuld.

Transversaliteit wordt in dit ontwerp van decreet verstaan als cross-sectoraal verbindend tussen al die verschillende culturele sectoren en disciplines. Binnen de context van dit ontwerp van decreet wordt dit in drie manieren geoperationaliseerd: multi-, inter- en transdisciplinariteit in manier van werken.

Multidisciplinaire werkwijzen erkennen de rijkdom die bestaat in veelheid. Vele organisaties en projecten maken gebruik van disciplines of sectoren die naast elkaar staan in een werking, en manifesteren zo diversiteit en cross-sectorale verrijking. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de werking van een cultuurcentrum waarbij vele verschillende projecten naast elkaar kunnen worden geprogrammeerd.
Interdisciplinaire werkwijzen gaan op zoek naar de raakvlakken tussen verschillende disciplines of sectoren, in dialoog of in confrontatie binnen de specificiteit van die disciplines. Zonder dat daar een volledig nieuwe vorm uit hoeft voort te spruiten, illustreert het de potentie van kruisbestuiving.
Transdisciplinaire werkwijzen vertrekken van bij aanvang van een verwevenheid of verstrengeling van sectoren of disciplines. Hier ontstaan nieuwe en gedurfde mengvormen van cultuur, waarbij het bij een aantal moeilijk uit te maken zal zijn onder welke sector ze thuishoren.
Maar dit ontwerp van decreet is er zich ook van bewust dat er zich initiatieven mogelijks door het multi-, inter- en transdisciplinaire heen bewegen. De indeling is niet altijd even scherp te maken, en ook louter arbitrair. Vandaar dat er gekozen wordt voor de overkoepelende term: transversaliteit.

Het bovenlokale niveau is een ideale broedplek voor cultuurparticipatie en kwalitatief experiment. Door transversaal te werken wil de Vlaamse Overheid dit niveau ten volle onderlijnen en erkennen, en geen enkele van de vele culturele sub-sectoren een belangrijkere rol hierin toebedelen dan een andere.

3.3.1 Relatie met ander beleid

Het is niet de bedoeling een (regionale) doorslag te zijn van de grotere sectorale cultuurdecreten zoals deze momenteel bestaan, noch een letterlijke vertaling te worden van de voormalige provinciale initiatieven. Het ontwerp van decreet is door zijn bovenlokale focus aanvullend ten opzichte van de grotere sectordecreten, zonder voor een van de sectoren meer aandacht te hebben dan voor een andere. Dit betekent echter niet dat dit ontwerp van decreet los staat van andere culturele regelgeving. De uitdrukkelijke visie van dit ontwerp van decreet is om hiaten op te vullen die momenteel bestaan binnen de reeds bestaande instrumenten.

Los van lokale cultuurwerking, en deze op een Vlaams niveau, zijn er in Vlaanderen vele culturele organisaties die een werking hebben die buiten de grenzen van een stad of gemeente uitdijt (qua publieksbereik, cultureel belang, budget, ...) maar die tegelijk te klein zijn om op een Vlaamse schaal 'opgevangen' te worden binnen een sectorale subsidieregeling. De werking die ze ontplooien is te groot voor de gemeente of stad, maar ook te klein voor het Vlaamse beleidsniveau. Een bovenlokaal cultuurdecreet biedt hierbij voordelen t.o.v. het integreren van een bovenlokaal niveau in ieder sectordecreet. Kennis van de regio's kan worden meegenomen door zowel projectaanvragen, acties van IGS'en als ondersteuning. Dit zorgt dat er beter kan worden ingespeeld op regionale noden.

Sommige bovenlokale initiatieven horen echter niet thuis binnen dit ontwerp van decreet. Volkshogescholen, zoals ingeschreven in het decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk hebben momenteel ook een regionale actieradius. Zij focussen qua opzet, finaliteit en methodiek op de doelstellingen van het sectordecreet dat zich richt op bewegingen en verenigingen. Erfgoedconvenants werken op een gelijkaardige gemeentegrenzen-overstijgende manier als de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zoals aangehaald binnen de context van dit ontwerp van decreet. Zij hebben echter hun sectorspecifieke plaats binnen het cultureel erfgoedveld.

3.3.2 Verbindingen met andere beleidsdomeinen

Los van de transversaliteit erkent dit ontwerp van decreet ook dat de meest succesvolle samenwerkingen liggen in de verbinding van verschillende beleidsdomeinen.

Op een niveau zoals het bovenlokale kent cultuur een intergemeentelijke slagkracht, zonder al te ver af te staan van creërende en participerende actoren. Vandaar de uitzonderlijke mogelijkheid om de cultuurwerking te versterken door horizontale samenwerkingen met organisaties binnen de domeinen onderwijs, welzijn, toerisme, economie, sport, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed. Dit ontwerp van decreet wil dit verwezenlijken vanuit de idee van het culturele ecosysteem waarin makers, culturele instellingen, belanghebbende organisaties en overheden zich binnen het bovenlokale niveau bevinden. In nauwe samenwerking met elkaar kunnen zij rekening houden met de samenstelling en behoeften van de bevolking, met de identiteit en verhalen uit de regio, en met het lokale klimaat voor creatievelingen en participanten. Zo kunnen ze elkaar qua beleid en geldstromen versterken. De dynamiek van een regio wordt namelijk bepaald door de inwoners en de organisaties die daar actief zijn. Culturele projecten en samenwerkingen die over de grenzen van het culturele domein kijken worden daarom middels dit ontwerp van decreet aangemoedigd en ondersteund.

3.4 Functiedenken

Hybridisering van werkvormen, disciplines, organisaties en producties komen in de praktijk meer en meer voor. Organisaties ontwikkelen daarbij zeer verschillende activiteiten binnen dezelfde discipline. Om transdisciplinair te kunnen werken in dit ontwerp van decreet, maar alsnog de vergelijkbaarheid tussen activiteiten te kunnen bewaren, wordt er vertrokken vanuit de procesmatige inhoudelijke werking van aanvragers. Dit resulteert in een functiegericht denken, dat in de geest de lijn volgt die al eerder door de grotere sectordecreten werd uitgezet (Kunstendecreet, Cultureel Erfgoeddecreet, Decreet Sociaal Cultureel Werk). We trekken hiermee het functiegericht denken dat reeds aanwezig is op het Vlaamse niveau ook door naar het bovenlokale niveau. Dit ontwerp van Bovenlokaal Cultuurdecreet voorziet in de ondersteuning van projecten door middel van vier functies: "experimenteren en innoveren", "creëren en produceren", "spreiden en presenteren", "leren en participeren". Doordat functies een geschikte basis vormen om specifieke criteria te ontwikkelen, laat de functiegerichte benadering een beoordeling op maat van een werking toe.

3.4.1 Experimenteren en Innoveren

Experimenteren en Innoveren staat voor het ontwikkelen of begeleiden van de culturele praktijk, talent, carrière, methode, organisatie en oeuvre. Het vertrekt van het reflexief detecteren van een ontwikkelingskans of uitdaging, en door middel van een op voorhand onbekend leertraject zoeken naar een nog onbekend gewenst antwoord hierop.
Een organisatie kan zich zowel richten op de eigen ontwikkeling als op het begeleiden en laten ontwikkelen en doorgroeien van het culturele experiment van individuen of andere organisaties. Bij experiment primeert het proces op de

bereikte output. Een zoektocht is een inspanning en hoeft niet noodzakelijk te leiden tot een concreet eindresultaat.
Innovatie is het uiteindelijke resultaat van een succesvol experiment, en behelst een nieuw of significant betere antwoord op de culturele uitdaging. Een succesvol experiment leidt dus tot nieuwe vormen van productie, creatie, educatie, participatie of communicatie, en ondersteunt innovatie in het bovenlokale culturele veld.

3.4.2 Creëren en Produceren

Creëren en Produceren staat voor het doelgericht creëren en realiseren van culturele producten, methodes of diensten. Deze functie omvat zowel het voorbereiden, plannen en uittekenen van culturele acties en creaties, als de nodige ondersteunende processen zoals financiering, logistiek, budgetcontrole, concrete realisatie en het klaarmaken voor publiek en spreiding.
Het eindpunt is grotendeels bekend vanaf de aanvang van de productie. Dit betekent echter niet dat er geen onderzoek kan plaatsvinden naar de specifieke wijze van realisatie van het concrete product, methode of dienst.
Zowel de productie van nieuwe culturele producten, methodes of diensten; als de organisatie van de herneming van reeds bestaande komt in aanmerking voor subsidiëring. Belangrijk is steeds een visie te ontwikkelen op publieksbereik, zonder eventueel zelf een presentatie- of participatiefunctie te moeten opnemen.

Voor zowel 'Experimenteren en Innoveren' als 'Creëren en Produceren' geldt dat er wordt gereflecteerd, onderzocht, uitgeprobeerd, enzovoort. Maar de finaliteit is anders. De functie 'Creëren en Produceren' richt zich op de realisatie van een concreet product (tentoonstelling, publicatie, voorstelling, ...). We kunnen hier spreken van een resultaatsverbintenis. De functie 'Experimenteren en Innoveren' heeft eerder oog voor de ontwikkeling van talent en de verdieping van een praktijk of werking zonder concreet eindresultaat voor ogen bij de aanvang van het proces. In deze kunnen we spreken van een inspanningsverbintenis.

3.4.3 Spreiden en Presenteren

Bij Spreiden en Presenteren wordt een reeds gecreëerd culturele output logistiek gebracht naar, en gedeeld met een publiek.
Specifieke aandacht binnen deze functie gaat naar het verspreiden van regionale culturele producten, methodes of diensten zowel in een samenwerkend bovenlokaal tooncircuit als buiten de regio; en het spreiden en presenteren van het werk van jonge makers. Het opnemen van deze functie behoeft daarom een afgestemde visie op een specifiek veld, circuit, samenwerkingsverband of behoefte op het bovenlokale niveau.
Het publiek is hier de gebruiker, de aanwezige, de toeschouwer, de klant. Daarom maakt een visie op publiekswerving, namelijk het aanspreken en aantrekken van

publiek d.m.v. promotie en verschillende communicatiekanalen, ook deel uit van deze functie.

3.4.4 Leren en Participeren

Leren en Participeren staat voor het deelnemen aan, en het deelhebben in het cultuuraanbod van bovenlokale producten, methodes of diensten ter ontwikkeling en bevordering van de creërende, lerende, participerende en interpreterende vaardigheden van individuen, groepen of gemeenschappen.
Participatie wordt hier begrepen in de brede zin van het woord, zowel bestaande uit educatie, co-creatie als inspraak. Ook publiekswerking, namelijk het aanbieden van een gepaste informatieve omkadering zoals rondleidingen, zaalteksten, introducties, maakt hier deel van uit.
De betrokkenheid en ontwikkeling van de doelgroep en de procesmatige benadering zijn even belangrijk als het culturele resultaat. Het gaat hierbij over het actief leren van, leren door en leren in de context van bovenlokale cultuur. Daarom is het ontwikkelen en toepassen van een visie op de benodigde methode of processen die bijdragen tot een doeltreffende participatie noodzakelijk.

3.5 Projectsubsidies

Momenteel geven provincies autonoom projectsubsidies met betrekking tot culturele initiatieven. De regelingen, vereisten, indienprocedures, beoordelingsprocedures en toekenningscriteria hiervoor zijn in elke provincie anders. Dit zorgt voor een regio specifieke aansturing, en de mogelijkheid om regio per regio accenten te leggen. Aan de andere kant creëert dit een ongelijk en onoverzichtelijk veld doorheen Vlaanderen.

Middels dit ontwerp van decreet kan de Vlaamse Overheid subsidies toekennen voor projecten met een duurtijd van maximaal drie jaar op het bovenlokale niveau. Door het principe van "meerjarigheid" toe te laten wordt duurzaamheid en langlopend experiment gestimuleerd. We erkennen hiermee dat projecten meerjarig kunnen zijn en dat een meerjarige initiatief niet samen hoeft te vallen met het uitbouwen van een structurele werking. De projectwerking zorgt daarmee voor de broodnodige dynamische ruimte binnen dit ontwerp van decreet. Qua aandacht, focus en budget beslaat zij de meest belangrijke poot.

Door alle bovenlokale projectinitiatieven te clusteren in hetzelfde instrument, beoogt dit ontwerp van decreet een transparant veld te funderen waarin spelers elkaar kunnen vinden en *best practices* eenvoudig kunnen worden gedetecteerd. Op termijn zal het mogelijk zijn een landschapstekening op te stellen van het bovenlokale niveau, data voor beleidsvoorbereiding te verzamelen en aldus dit niveau beter te monitoren, op te volgen en te verstevigen. De mogelijkheid tot het opstellen en uitvoeren van een coherente visie en beleid met betrekking tot de waarde en diversiteit van het bovenlokale niveau, zal maken dat er een beter

gestructureerde ondersteuning mogelijk zal zijn. Dit zal zorgen voor een bloei en uitbouw van een volledig veld dat we waardevol achten in cultuurparticipatie en -innovatie. De geïntegreerde aanpak biedt aldus vele voordelen ten opzichte van de provinciale voorgeschiedenis.

De transparantie van de gesubsidieerde initiatieven op het bovenlokale niveau, en de efficiëntie van de ingezette middelen zal toenemen door de overkoepelende aanpak voorgesteld in dit ontwerp van decreet. Versnippering en verschraling wordt op deze manier vermeden. Projectenwerking laat een dynamiek in het veld toe, waarbij de functies een mild sturend effect hebben. Dit ontwerp van decreet erkent hiermee de kwaliteit en diversiteit van het bovenlokale culturele niveau, en stimuleert deze tot verdere groei, ook na de afschaffing van de provinciale culturele bevoegdheden.

Dit ontwerp van decreet beoogt vooral een projectondersteunend decreet te zijn, waarbij er ruimte wordt gelaten voor een dynamische ruimte voor experiment en participatie, zonder te focussen op structurele actoren. Hierom is er ook in artikel 4, paragraaf 2 een minimaal budget vastgelegd om deze ruimte te verzekeren.

De kwaliteitsbeoordeling kan vanzelfsprekend niet los worden gezien van de benadering van initiatieven op basis van de functies die zij opnemen. Doordat functies een geschikte basis vormen om specifieke criteria te ontwikkelen, laat de functiegerichte benadering een beoordeling op maat van een werking toe. Het ontwerp van decreet kiest voor een systeem zonder permanente commissies, maar met een pool van beoordelaars die conform de Cultuurpactwetgeving worden aangesteld door de Vlaamse Regering. Uit deze pool worden tijdelijke commissies aangesteld voor de beoordeling van (groepen van) dossiers. Beoordelaars worden aangesteld omwille van hun expertise van één of meerdere functies zoals bepaald in het ontwerp van decreet en hun kennis van een werking op het bovenlokale niveau. Een gezonde balans tussen continuïteit enerzijds en voldoende afwisseling van beoordelaars anderzijds, brengt steeds nieuwe visies in de tijdelijke commissie en zorgt voor een betere spreiding van de werkdruk.

3.6 Structurele ondersteuning

3.6.1 Steunpuntfunctie

Sinds het verdwijnen van het steunpunt Locus ervaren spelers, o.a. de cultuurcentra, een lacune aan ondersteuning en inspiratie. Met deze hervorming wil de Vlaamse Overheid de nodige expertise en kennis opnieuw voorzien voor het lokale en bovenlokale culturele veld. Dit wil ze doen door het inschrijven van een steunpuntfunctie in dit ontwerp van decreet. De Vlaamse overheid heeft hierbij een netwerkgedreven kennisknooppunt voor ogen, specifiek gericht op de behoeften en noden van het bovenlokale niveau.

Er is nood aan een ondersteuning van praktijk, praktijkontwikkeling en beleidsondersteuning voor dit bovenlokale traject. Gezien transversaliteit een belangrijk item is, wordt er gekozen om de ondersteuning op een intersectorale leest te schoeien. De idee om voor het bovenlokale cultuurbeleid een eigen transversale steunpuntfunctie uit te werken, is aangewezen aangezien een horizontale werking toelaat om ten volle de diversiteit aan thema's en disciplines die spelen op het bovenlokale niveau te benaderen. Dit in tegenstelling tot het plaatsen van een steunpuntfunctie voor het bovenlokale bij een groter sectoraal gericht steunpunt. Het laat eveneens toe om meer domeinoverschrijdend te werken, met oog voor de connecties van het bovenlokale met andere domeinen zoals onderwijs, toerisme, jeugd, onroerend erfgoed en welzijn.

Het steunpunt zal bijgevolg een intermediaire rol vervullen tussen het veld en de overheid. Het communiceert met de overheid over ontwikkelingen in de bovenlokale cultuurwerking en de gewenste beleidsontwikkelingen. Daarnaast ondersteunt het steunpunt het lokale en bovenlokale cultuurveld in zijn veelheid aan actoren en voorzieningen en informeert het over de trends, ontwikkelingen en verwachtingen van de overheid.

Het steunpunt bewaakt, stimuleert en optimaliseert de deskundigheidsbevordering en kwaliteitszorg omtrent de verschillende functies binnen de diversiteit aan praktijken die gevat zijn binnen dit ontwerp van decreet. Het doet dit door de inzet van actieve dienstverlening, vorming, visieontwikkeling, kennisuitwisseling en stimuleren van samenwerkingsverbanden en dit in samenwerking met de regiocoördinatoren die opereren vanuit het Departement. Het steunpunt tenslotte verstrekt ad hoc en op maat advies en oriëntering inzake een eventuele professionalisering van de praktijk van de organisaties (sectororiëntatie, netwerkontwikkeling, ondersteuningsmogelijkheden).

Het steunpunt neemt ook een reflexieve taak op zich, en verdiept de discussie over de betekenis van werkvormen, disciplines, velden, stromingen, of andere dimensies van bovenlokale cultuurwerking. Deze reflectie draagt bij aan de kennis van en de discussies over (de ontwikkelingen van) lokaal en bovenlokaal cultureel werk.

3.6.2 Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Een gezond landschap heeft nood aan een aantal vaste structuren die bottom up verbindingen kunnen faciliteren. De laatste decennia zijn er tal van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor culturele doelstellingen ontstaan. Binnen de context van dit ontwerp van decreet bedoelen we de intergemeentelijke samenwerking voor afstemming van het cultuuraanbod en de communicatie, zoals momenteel nog bedoeld in het decreet lokaal cultuurbeleid.

Een intergemeentelijk samenwerkingsverband levert schaalvoordelen voor elke betrokken gemeente of stad, en vormt op die manier (door het brengen van het

lokale op een bovenlokaal niveau) een verlengde van het lokaal bestuur. Los daarvan passen de intergemeentelijke werkingen beter in een nieuw bovenlokaal cultuurdecreet, dan wel puur op een decreet over het lokale niveau. Dit ontwerp van decreet wil dan ook de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden op het brede domein van cultuur integreren in het niveau waarop deze het meest effectief zijn, namelijk het bovenlokale.

Het decreet lokaal cultuurbeleid heeft de afgelopen jaren, naar aanleiding van de overheveling van de geoormerkte financiering van het lokaal cultuurbeleid naar het gemeentefonds, aan belang ingeboet. Afstemming van het regionale aanbod en collectieve marketing was de basis van de werking van de huidige intergemeentelijke samenwerkingen die tot op heden ondersteund werden door het decreet lokaal cultuurbeleid. Zij organiseren samenwerking tussen verschillende culturele actoren binnen hun regio en tussen de deelnemende lokale besturen. Het zijn dus bij uitstek bovenlokale entiteiten die expertise hebben opgebouwd in geïntegreerd en transversaal cultuurwerk op maat van een regio en gebaseerd op een consistente en door de deelnemende besturen gedragen visie.

De Vlaamse Overheid wil daarom intergemeentelijke samenwerkingsverbanden verder ondersteunen. De opdracht van het intergemeentelijke samenwerkingsverband wordt echter anders ingevuld en verbreed. Zij krijgen de rol van facilitator en (verbindings)makelaar van bovenlokaal cultuurwerk in een door gemeenten bepaald samenwerkingsverband. Hun rol zal niet meer louter uitvoerend zijn, maar vooral stimulerend. Dit zal niet alleen de werking van de IGS'en zelf, maar ook de kwaliteit van de organisaties en projecten rondom hen ten goede komen.

De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zullen dus gestimuleerd worden in te zetten op hun regisseursrol. We beschouwen dit als een stimulerende functie op de vlakken: verbinden en netwerken, faciliteren en ondersteunen, en verduurzamen en verspreiden. Verbinden en netwerken behelst het inhoudelijk, bestuurlijk en geografisch samenbrengen van culturele actoren, het faciliteren van netwerken en het actief bemiddelen van samenwerkingen. Faciliteren en ondersteunen behelst het bottom-up detecteren, beschrijven en stimuleren, van potentievolle praktijken. Een intergemeentelijk samenwerkingsverband zou in deze context ook acties kunnen ondernemen om het bovenlokale culturele veld daar waar nodig te waarderen en te versterken. Verduurzamen en verspreiden behelst opkomende vernieuwende culturele praktijken erkennen en helpen verduurzamen, en nieuwe inzichten en praktijken verspreiden binnen het bovenlokale culturele veld.

3.7 Relatie tot EU regels qua staatssteun

De Europese staatssteunregels zijn alleen van toepassing wanneer de begunstigde van een maatregel een "onderneming" is. Volgens vaste rechtspraak van het Hof

van Justitie dient een onderneming te worden omschreven als "elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd". Uit de mededeling van de Commissie van 19 mei 2016 betreffende het begrip "staatssteun" in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (2016/C 262/01), gepubliceerd op 19 juli 2016, blijkt dat bepaalde activiteiten op het gebied van cultuur en instandhouding van cultureel en natuurlijk erfgoed op niet-commerciële wijze worden georganiseerd en dus niet-economisch van aard zijn. Overheidsfinanciering van die activiteiten vormt dan ook mogelijk geen staatssteun. De Europese Commissie is van mening dat overheidsfinanciering van een activiteit op het gebied van cultuur of instandhouding van erfgoed die kosteloos toegankelijk is voor het brede publiek, een zuiver maatschappelijke en culturele doelstelling dient die niet-economisch van aard is. Evenzo doet het feit dat bezoekers van een culturele instelling of deelnemers aan een activiteit op het gebied van cultuur of instandhouding van erfgoed, die openstaat voor het brede publiek, een financiële bijdrage moeten leveren die slechts een fractie van de reële kosten dekt, niet af aan het niet-economische karakter van die activiteit, omdat die bijdrage niet kan worden beschouwd als een echte vergoeding voor de geleverde dienst (punt 34 van de mededeling).

Daarentegen dienen aldus de Europese Commissie activiteiten op het gebied van cultuur of instandhouding van erfgoed die overwegend worden bekostigd met bezoekers- of gebruikersvergoedingen of met andere commerciële middelen (bijv. commerciële tentoonstellingen, bioscopen, commerciële muziekuitvoeringen en festivals en kunstacademies die overwegend worden bekostigd met onderwijsgelden) als economisch te worden aangemerkt. Evenzo dienen activiteiten op het gebied van instandhouding van erfgoed of cultuur die uitsluitend ten goede komen aan bepaalde ondernemingen — en niet aan het brede publiek (bijv. de restauratie van een door een particuliere onderneming gebruikt historisch pand) — in de regel als economisch te worden aangemerkt (punt 35 van de mededeling).

Overheidssteun voor ondernemingen vormt alleen staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag indien deze "de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalst of dreigt te vervalsen" en "voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt". De Europese Commissie vermeld in punt 197, b) van de hogervermelde mededeling van de Commissie betreffende het begrip „staatssteun" als voorbeeld van overheidssteun die het handelsverkeer tussen de lidstaten niet ongunstig kon beïnvloeden "culturele evenementen en entiteiten die economische activiteiten verrichten, waarbij het weinig waarschijnlijk is dat deze gebruikers of bezoekers van een vergelijkbaar aanbod in andere lidstaten zullen aantrekken. De Commissie is van mening dat alleen financiering voor grote en gerenommeerde culturele instellingen en evenementen in een lidstaat waarvoor buiten de thuisregio

ervan breed promotie wordt gevoerd, het potentieel heeft om het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig te beïnvloeden."

Overeenkomstig de hogervermelde mededeling van de Commissie betreffende het begrip "staatssteun" zijn de regels van staatssteun niet van toepassing op een groot deel van de activiteiten die gesubsidieerd worden op basis van dit ontwerp van decreet, aangezien het geen economische activiteiten betreffen. Het gaat dan om activiteiten die kosteloos of tegen een fractie van de kostprijs beschikbaar zijn.

Aangezien het ontwerp betrekking heeft op bovenlokale cultuurwerking waarbij "bovenlokaal" wordt gedefinieerd als "minstens de lokale uitstraling en de gemeentegrenzen overschrijdend zonder een weerslag te hebben op de gehele Vlaamse Gemeenschap" zal het overgrote deel van de steun die wordt verleend op basis van dit ontwerp van decreet ook niet het potentieel hebben om het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig te beïnvloeden.

Aangezien het evenwel niet volledig uit te sluiten valt dat een beperkt aantal van de onder dit decreet gesubsidieerde activiteiten als economisch te beschouwen zijn én het potentieel hebben om het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig te beïnvloeden worden in het ontwerp een aantal bepalingen toegevoegd aan het decreet die verwijzen naar de "verordening (EU) nr.651/2014 van de commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard". De steun zoals toegekend in het ontwerp valt onder de doelstellingen en activiteiten vermeld in artikel 53, punt 2, a tot en met f van deze verordening en is bijgevolg verenigbaar met de interne markt en van aanmelding vrijgesteld. Het ontwerp van decreet zal overeenkomstig deze verordening ter kennis worden gegeven aan de Europese Commissie. De bepalingen zijn in het ontwerp ingevoegd in artikel 3 (definitie 2°), artikel 4 en artikel 7, tweede lid.

4. Advies Raad van State en strategische adviesraden

Motivering voor de afwijking van een krachtens wettelijk voorschrift uitgebracht advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State of van de strategische adviesraden.

4.1 Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC)

De SARC formuleerde een advies op 29 januari 2018. Hieronder worden de verschillende opmerkingen van de SARC overlopen (volgens dezelfde nummering in het advies) en wordt er aangegeven waar deze aanleiding geven tot aanpassingen. Waar de opmerkingen niet gevolgd worden, wordt daarvoor een argumentatie gegeven.

Deel 1: Algemene appreciatie

Het eerste luik rondom de algemene appreciatie bevat vier belangrijke punten, waarop hier de repliek en aanpassingen worden weergegeven:

1. Transversaliteit

De SARC stelt: "*De raad onderschrijft het principe van de transversaliteit en gelooft dat het decreet een evenwichtig instrumentarium kan zijn voor de ondersteuning en verdere ontwikkeling van een duurzame bovenlokale cultuurwerking in Vlaanderen. Deze aandacht voor transversaliteit mag echter niet ten koste gaan van de aparte disciplines. Ook een bovenlokaal project binnen één specifieke discipline moet nog steeds zijn plaats kunnen vinden binnen dit decreet.*"

Een bovenlokaal project binnen één specifieke discipline kan nu reeds zijn plaats vinden binnen dit ontwerp van decreet. Deze bezorgdheid is dus ongegrond. Transversaliteit is een focuspunt dat voor de werkbaarheid van dit decreet wordt vooropgesteld. Op deze manier kunnen er bijvoorbeeld innovatieve initiatieven ontstaan die de grenzen neerhalen tussen verschillende velden. Wel moet hierbij worden aangevuld dat dit ontwerp van decreet in de geest bedoeld is als aanvullend ten opzichte van de grotere sectordecreten, zonder voor een van de sectoren meer aandacht te hebben dan voor een andere. De uitdrukkelijke visie is dan ook om hiaten op te vullen die momenteel eventueel bestaan binnen de reeds bestaande instrumenten. Dit decreet gaat daarin evenwel niet verder dan projectpartners te ondersteunen bij en stimuleren tot transversaliteit, zonder dit als harde voorwaarde voor subsidiering op te leggen. Transversaliteit komt dan ook niet (meer) voor bij de uitsluitende subsidieringscriteria.

2. Beleidsprioriteiten voor IGS

De SARC stelt: "*De beleidsprioriteiten waarnaar in artikel 8 wordt verwezen vormen ontegensprekelijk een nuttig kader voor de uitvoering van dit decreet. De raad vindt het evenwel opmerkelijk dat deze prioriteiten niet worden meegenomen als richtsnoeren voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS). Dezelfde bemerking geldt voor de functies en hun relatie tot de IGS.*"

IGS'en zijn regionale structuren die streekgericht werken in een regisseursrol. Zij dienen net in hun werking deze regionale verschillen op te merken en mee te nemen in hun werking. Dit wordt ook zo beoordeeld middels hun ingediende cultuurnota, zie decreet artikel 44, 1°, b). Het is daarbij tegenstrijdig om algemeen geldende beleidsprioriteiten vanuit Vlaanderen top down op te leggen voor de werking van deze structuren. Daarenboven is de combinatie van een regierol met een beleidsprioriteit moeilijk te maken. Zie qua opmerking over de functies voor IGS'en volgend punt (3).

3. Regisseursrol IGS

De SARC stelt: "*Aangaande de IGS en de regisseursrol die hen wordt toebedeeld, merkt de SARC op dat de structurele ondersteuning voor deze samenwerkingsverbanden beperkt wordt tot louter regie. De IGS hebben bijgevolg geen ruimte om een eigen structurele werking op te zetten. Dit kan leiden tot hiaten op het terrein ten aanzien van het huidige bovenlokale aanbod (bv. vanuit cultuurcentra met streekgerichte opdracht) vermits niet alles zal/kan opgevangen worden binnen de (meerjarige) projecten.*"

IGS'en worden in dit ontwerp van decreet gezien als een deel van de structurele ondersteuning die extra uitgebouwd wordt teneinde het bovenlokale culturele veld ten volle te kunnen ondersteunen. IGS'en zullen dus, in tegenstelling tot het advies, weldegelijk een eigen structurele werking kunnen uitbouwen, al is het in deze één als verbinder, facilitator en verduurzamer van het bovenlokale culturele veld. Het klopt dat er voor deze structuren een nadrukkelijke regisseursrol is voorzien middels het voorliggende ontwerp van decreet. Deze regisseursrol is echter een actieve taak, bedoeld als positieve trekker en inspirator van de regio waarvoor zij staat. IGS'en brengen partners bij elkaar en ondersteunen het veld om o.a. projecten in te dienen, en bij netwerking.

4. Moment bekendmaking beleidsprioriteiten

De SARC stelt: "*Nog met betrekking tot de beleidsprioriteiten stelt de SARC zich de vraag, met het oog op de beoogde invoering van het decreet in 2020 en de overgang naar een nieuwe legislatuur, wanneer deze precies bekend zullen gemaakt kunnen worden. Dit kan onder meer van belang zijn voor de afstemming met de beleidsplannen die organisaties voor het lokale niveau bij de start van de nieuwe gemeentelijke legislatuur.*"

Het antwoord hierop is 1 januari 2019, zoals reeds aangegeven in artikel 58.

Deel 2: Punctuele opmerkingen bij concrete artikels

Artikel 3
- Artikel 3, 4° en 5, §2, 2°: In navolging van deze opmerking wordt de algemeen gehanteerde definitie binnen dit ontwerp van decreet voor "sociaal-cultureel werk" aangepast in artikel 3, 4°. Er wordt hierbij zoals door de SARC gevraagd toegevoegd: "Dit laatste omvat zowel het volwassenenwerk, jeugdwerk als het lokaal cultuurbeleid".
- Artikel 3, 7°: Door toe te laten dat ook intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid in aanmerking komen voor werkingssubsidies onder het decreet, konden, zoals de SARC terecht opmerkte, overeenkomstig artikel 392, tweede lid, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur ook andere rechtspersonen van publiek recht en privaat

recht deelnemen aan deze intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De rol die dergelijke partners in een interlokale vereniging kunnen opnemen is niet altijd duidelijk. In navolging van deze opmerking wordt de definitie opgenomen in artikel 3, 7° aangepast zodat enkel intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid in aanmerking komen voor werkingssubsidies.

Artikel 12

- Artikel 12, 1°: Samenhangend met de vorige opmerking, is het niet opportuun om te bepalen dat ook feitelijke verenigingen projectsubsidies kunnen aanvragen. Door de vereiste van rechtspersoonlijkheid op te leggen, wordt een verdere professionalisering beoogd van het veld. De individuele leden van een feitelijke vereniging staan immers met hun persoonlijk vermogen in voor de verplichtingen van de vereniging. Artikel 55 van het Rekendecreet van 7 juli 2011 bepaalt dat indien subsidies worden toekend aan een vereniging of een instantie zonder rechtspersoonlijkheid, elke natuurlijke of rechtspersoon die ten opzichte van de subsidiërende instantie optreedt als vertegenwoordiger van die vereniging of instantie hoofdelijk en onverdeeld aansprakelijk kan worden gesteld bij alle betwistingen of terugvorderingen met betrekking tot de toegekende subsidie.
- Artikel 12, 4°: In navolging van deze opmerking door de SARC wordt dit criterium geschrapt uit het voorliggende ontwerp van decreet. Het klopt dat er momenteel organisaties werden uitgesloten met een werking die ofwel landelijk, ofwel lokaal was; daar waar ook zij projecten kunnen ontwikkelen en uitvoeren op het bovenlokaal niveau.

Artikel 16

- In het kader van het geïntegreerd letterenbeleid en het geïntegreerd audiovisueel beleid hebben beide fondsen (het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds) een bijkomende taakstelling gekregen met betrekking tot het bovenlokale culturele veld. Om die reden zijn activiteiten die zich situeren binnen de respectieve werkterreinen uitgesloten binnen dit ontwerp van decreet. Zowel de recent vernieuwde beheersovereenkomst met betrekking tot het filmfonds (goedkeuring op de Vlaamse Regering op 15/12/17), als het addendum bij de overeenkomst van het VFL nemen dit als uitdrukkelijk aandachtspunt mee.

Artikel 17

- Artikel 17, 1°: De huidige functies zijn in het decreet algemeen omschreven. Dit laat een brede waaier van projectmatige invullingen toe, in de eerste plaats vanuit de noden in het veld maar ook in functie van nieuwe ontwikkelingen. De verplichting tot combinatie van twee functies binnen het huidige ontwerp van decreet is bovendien een expliciete beleidskeuze om innovatie en dynamiek binnen het projectveld te stimuleren. Het oordeel dat deze verplichting voor kleine organisaties een onoverkomelijke drempel vormt wordt niet gevolgd. De wil bestaat hiermee net te inspireren tot nieuwe projecten, richtingen en samenwerkingen voor het gehele bovenlokale veld.

- Artikel 17, 2°: In navolging van deze opmerking wordt er "evenwel zonder een weerslag op de ganse Vlaamse Gemeenschap" toegevoegd aan dit criterium.
- Artikel 17, 3°: Deze opmerking zal worden meegenomen in het opstellen van de uitvoeringsbesluiten, daar waar er dieper ingegaan zal worden op de beoordeling. Hetgeen er behoort tot de reguliere werking van de ene organisatie ten opzichte van de andere kan namelijk verschillen, en is moeilijk in regelgeving te vatten. Zij maakt dan ook deel uit van het beoordelingsproces door de commissie en zal dus in de uitvoeringsbesluiten nader worden omschreven.

Artikel 20 2e lid, Artikel 48 2e lid
- Er wordt hierbij benadrukt dat het in het tweede lid van deze artikelen gaat over de leden van de beoordelingscommissie, en meer bepaald hun kennis en expertise. Het is hierbij de bedoeling dat een beoordelingscommissie na samenstelling over een zo gebalanceerd mogelijke hoeveelheid kennis en overzicht beschikt teneinde haar taak voldoende te kunnen vervullen. Diversiteit en geografische spreiding maken deel uit van deze "pool" aan kennis die middels de optelsom van de leden van de commissie aanwezig dient te zijn in haar verzamelde expertise.
- De opmerking rondom de samenstelling en ondersteuning van de beoordelingscommissie, en het hiervoor uitwerken van een gepaste procedure die de complexiteit van de taken kan omvatten, zal zeker worden meegenomen in het opstellen van de uitvoeringsbesluiten.

Artikel 40
- Aangezien het hier gaat over een ontwerp van decreet dat zowel wordt geïnitieerd en uitgevoerd door de Vlaamse Overheid is het logisch de beleidstermijnen van dit niveau te respecteren, d.w.z. legislaturen van 5 jaar.

Artikel 46
- Een IGS is, net zoals het steunpunt, een structurele ondersteunende entiteit binnen dit decreet, en is in die hoedanigheid uitgesloten van projectsubsidies. Zij krijgen een actieve dynamiserende regisseursrol en worden niet beschouwd als actor. De erfgoedcelwerking waar de SARC naar verwijst wordt al structureel ondersteund op basis van het Cultureel erfgoeddecreet. Erfgoedcelwerkingen, kunnen nog altijd genieten van projectondersteuning voor een interessant project dat beantwoordt aan de uitgangspunten en criteria van dit decreet, indien een culturele actor, jeugdactor of openbaar bestuur de projectaanvraag indient.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Artikel 1 verwijst naar de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat het decreet met de benaming 'Bovenlokaal Cultuurdecreet van [...]' kan worden aangehaald.

Artikel 3

Dit artikel verklaart de begrippen die in dit ontwerp van decreet voorkomen:

1° administratie: de administratie binnen de Vlaamse overheid bevoegd voor culturele aangelegenheden is het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

2° Algemene groepsvrijstellingsverordening: behoeft geen verdere toelichting.

3° Bovenlokaal: voor meer duiding over dit begrip wordt verwezen naar punt 3.1 van de algemene toelichting. Aangezien de in dit ontwerp van decreet gesubsidieerde activiteiten niet gericht zijn op de gehele Vlaamse Gemeenschap is artikel 11 van de cultuurpactwet van 16 juli 1973 niet van toepassing, behalve voor het steunpunt, vermeld in hoofdstuk 4.

4° culturele sectoren en disciplines: behoeft geen verdere toelichting.

5° functie: voor meer duiding over dit begrip wordt verwezen naar punt 3.4 van de algemene toelichting.

6° geïntegreerde werking: behoeft geen verdere toelichting.

7° intergemeentelijk samenwerkingsverband: de definitie verwijst naar de samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid zoals vermeld in artikel 396, §1, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.
Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid kunnen conform de opsomming in artikel 398, §2 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur de volgende vier vormen betreffen:
- projectvereniging: een samenwerkingsverband zonder beheersoverdracht dat tot doel heeft een duidelijk omschreven project te plannen, uit te voeren en te controleren;
- dienstverlenende vereniging: een samenwerkingsverband zonder beheersoverdracht dat tot doel heeft een duidelijk omschreven ondersteunende dienst te verlenen aan de deelnemende gemeenten, eventueel voor verschillende beleidsdomeinen;
- opdrachthoudende vereniging: een samenwerkingsverband met beheersoverdracht waaraan de deelnemende gemeenten de uitvoering van een of meer duidelijk omschreven bevoegdheden met betrekking tot een of meer beleidsdomeinen toevertrouwen;
- opdrachthoudende vereniging met private deelname: een opdrachthoudende vereniging waaraan privaatrechtelijke personen kunnen deelnemen overeenkomstig artikel 396, §2 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

8° projectsubsidie: onder projectsubsidies vallen allerhande initiatieven die in tijd en doelstelling beperkt zijn. Deze definitie is in overeenstemming met de definitie van projectsubsidie als vermeld in artikel 56, 3° van het decreet van 8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof.
De initiatieven moeten plaatsvinden in het Nederlandse taalgebied ofwel zowel in het Nederlandse taalgebied als in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Dit sluit evenwel niet uit dat grensoverschrijdende projecten in bv. Euregio's kunnen worden gesubsidieerd.

9° werkingssubsidie: werkingssubsidie wordt toegekend ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten voortvloeiend uit een structurele activiteit die een continu en permanent karakter vertoont. Deze definitie is in overeenstemming met de definitie van werkingssubsidie als vermeld in artikel 56, 1° van het decreet van

8 juli 2011 houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof. De structurele activiteiten moeten plaatsvinden in het Nederlandse taalgebied ofwel zowel in het Nederlandse taalgebied als in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

10° werkjaar: behoeft geen verdere toelichting.

11° transversaliteit: behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 4

Paragraaf 1 bepaalt dat alle ondersteuningsvormen van dit ontwerp van decreet worden toegekend binnen de perken van de kredieten die jaarlijks worden ingeschreven op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het ontwerp van decreet kan slechts een beroep doen op de vrijstelling van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening als de aanmeldingsdrempels vermeld in deze verordening worden in acht genomen.

Paragraaf twee bepaalt het jaarlijkse budget dat minimaal dient te worden ingeschreven voor de verschillende instrumenten vermeld in artikel 6. Dit kan uiteraard enkel binnen de perken van de kredieten die het Vlaams Parlement jaarlijks goedkeurt.

Artikel 5

Naar analogie met de sectorale decreten in het beleidsveld cultuur wordt er uitdrukkelijk voor geopteerd om het doel van dit ontwerp van decreet in de tekst op te nemen

Voor meer duiding over de doelstelling wordt verwezen naar punt 2.3 van de algemene toelichting.

Artikel 6

Dit artikel vat de verschillende instrumenten samen waarin dit ontwerp van decreet voorziet.

Artikel 7

De instrumenten opgenomen in dit ontwerp van decreet kunnen slechts een beroep doen op de vrijstelling van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening als alle voorwaarden van deze verordening worden opgenomen als subsidievoorwaarde.

Artikel 8

De Vlaamse Regering zal haar beleidsprioriteiten voor de bovenlokale cultuurwerking bekend maken voor 30 juni van het eerste volledige jaar van de nieuwe legislatuur. Gelet op de overgangsbepaling opgenomen in artikel 58 dit ontwerp van decreet maakt de Vlaamse Regering de beleidsprioriteiten de eerste maal bekend voor 1 januari 2019.

Artikel 9

Een pool van beoordelaars wordt samengesteld voor een periode van vijf jaar en is belast met de advisering van aanvraagdossiers in het kader van dit ontwerp van decreet. Uit deze pool worden beoordelaars aangeduid voor de beoordelingscommissies voor projectsubsidies voor bovenlokale cultuurprojecten,

werkingssubsidies voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en werkingssubsidies voor het steunpunt.

Om hun onafhankelijkheid te garanderen, voorziet het ontwerp van decreet dat de Vlaamse Regering de onverenigbaarheden voor de leden van de pool bepaalt.

Om een gezond evenwicht tussen continuïteit en flexibiliteit te garanderen in het adviserende werk, wordt de helft van de leden om de vijf jaar vervangen.

Artikel 10

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 12

Dit artikel bepaalt aan welke voorwaarden een organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor ondersteuning in de vorm van een projectsubsidie.

1° De aanvrager moet over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter beschikken. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om een vereniging zonder winstoogmerk (vzw), een vennootschap met sociaal oogmerk (vso) of een stichting van openbaar nut. Ook steden en gemeenten zijn te beschouwen als een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter.

2° Enkel aanvragers die actief zijn binnen de jeugdsector of de cultuursector en openbare besturen (inclusief autonome gemeentebedrijven) kunnen een aanvraag indienen.

3° De aanvrager moet gevestigd zijn in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.
Overeenkomstig artikel 127, § 2 van de Grondwet zal een instelling die gevestigd is in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wegens haar activiteiten uitsluitend moeten behoren tot de Vlaamse Gemeenschap om voor subsidies in aanmerking te komen.

4° De aanvrager dient de principes en de regels van de democratie en het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens toe te passen in de werking. Door het naleven van het EVRM als subsidievoorwaarde op te leggen, eist de Vlaamse Gemeenschap van gesubsidieerde of organisaties dat zij de bepalingen die in dit verdrag zijn opgenomen respecteren.

Indien de organisatie deze verplichtingen niet nakomt, is de aanvraag onontvankelijk.

Artikel 13

Het aanvraagdossier moet aan alle ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoen.
1° De aanvrager moet tijdig een projectdossier indienen. De specifieke timing wordt bepaald in het uitvoeringsbesluit.
2° Behoeft geen verdere toelichting.
3° Behoeft geen verdere toelichting.
4° De aanvrager moet het Nederlands gebruiken in de communicatie met de overheid, vandaar dat het aanvraagdossier in het Nederlands moet zijn opgesteld.

Artikel 14

De administratie zal nagaan of de subsidieaanvraag aan alle ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet. Het zal het hoofd van de administratie (of zijn gedelegeerde) zijn die de beslissing over de ontvankelijkheid zal nemen.

Er wordt uitdrukkelijk bepaalt dat de administratie haar beslissing digitaal meedeelt aan de aanvrager. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media maakt voor een aantal subsidielijnen gebruik van de applicatie KIOSK, die ook voor deze subsidieaanvragen zal worden ingezet.

Artikel 15

In het aanvraagdossier zal de aanvrager moeten aanduiden welke functies kenmerkend zijn voor de activiteiten of werking die de aanvrager beschrijft. Voor meer duiding over functies wordt verwezen naar punt 3.4 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Artikel 16

Dit artikel somt de activiteiten op die niet in aanmerking komen voor subsidie.

Punten 1° en 2° bepalen dat kunstenaars en organisaties wiens werkzaamheden vallen onder de activiteiten die ondersteuning kunnen krijgen via het Vlaams Fonds voor de Letteren of het Vlaams Audiovisueel Fonds niet in aanmerking komen voor een subsidie. De subsidiëring van een aantal kunstactiviteiten worden binnen deze regeling uitgesloten aangezien deze al in aanmerking komen voor ondersteuning buiten dit ontwerp van decreet.

Het punt 3° heeft als doel de subsidies in dit ontwerp van decreet duidelijk af te bakenen ten opzichte van infrastructuursubsidies.

Ook de aankoop of de restauratie van cultureel erfgoed komt niet in aanmerking voor subsidie.

Ook projecten waarvan de gevraagde periode van subsidiëring reeds loopt op het moment van aanvraag komen niet in aanmerking, aangezien dan het stimulerend effect van de subsidie ontbreekt. De Algemene Groepsvrijstellingsverordening (EU) nr. 651/2014 is trouwens slechts van toepassing op steun die een stimulerend effect heeft.

Artikel 17

Dit artikel bevat de voorwaarden waaraan een project dient te voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie.
Een project met culturele finaliteit heeft een doeleinde dat van culturele aard is namelijk:

- de realisatie van een cultureel product of dienst of het delen ervan met een publiek;
- het bevorderen van deelnemen en deelhebben aan cultuur;
- het verbinden en daardoor versterken van diverse actoren uit culturele sectoren, al dan niet met niet-culturele actoren;
- het bevorderen van de emancipatie en dialoog tussen mensen en groepen;
- het tot een publieke zaak maken van gedeelde samenlevingsvraagstukken en werkende antwoorden hierop.

Artikel 18

Dit artikel bevat de elementen die het aanvraagdossier moet omvatten.

Artikel 19

Dit artikel vermeldt de beoordelingscriteria waaraan de beoordelingscommissie de projecten zal toetsen.

Artikel 20

Er wordt voor geopteerd om per aanvraagronde een nieuwe beoordelingscommissie voor de advisering van aanvraagdossiers voor projectsubsidies op te richten, samengesteld uit de pool van beoordelaars. Zo wordt de werklast verspreid en afgestemd op de beschikbaarheden van de leden van de pool. Tevens zorgt dit voor een blijvend frisse blik bij de beoordeling. Telkens zal aandacht worden geschonken aan een evenwichtige samenstelling op het vlak van vereiste expertise, diversiteit en geografische spreiding.

Artikel 21

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 22

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 23

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 24

Het algemene betaalprincipe voor projectsubsidies in uitvoering van dit ontwerp van decreet, is de ter beschikkingstelling van een voorschotten en saldobetaling na afronding van het project.

Om de administratieve last voor de gesubsidieerde organisaties en de administratie te beperken, wordt er voor geopteerd om subsidies onmiddellijk volledig uit te betalen na de beslissing indien het subsidiebedrag hoogstens 7.000 euro bedraagt.

Artikel 25

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 26

Om de administratieve last voor de gesubsidieerde organisaties en de administratie te beperken, wordt bepaald dat het verantwoordingsdossier enkel moet worden bezorgd aan de administratie indien de toegekende projectsubsidie hoger is dan 7.000 euro.

Dit betekent niet dat de begunstigde van een subsidie tot en met 7.000 er niet toe gehouden is verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen. De begunstigde dient dit verantwoordingsdossier ter beschikking te houden van de administratie, die dan op grond van bepaalde parameters een steekproefsgewijze controle zal uitvoeren.

Evenzeer om de administratieve last voor de gesubsidieerde organisaties en de administratie zoveel mogelijk te beperken, is bepaald dat de Vlaamse Regering de verantwoordingsmodaliteiten verder kan differentiëren naargelang de hoogtes van de toegekende subsidiebedragen.

Artikel 27

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 28

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 29

Er wordt een structurele werkingssubsidie ingesteld voor een steunpunt. Wegens de toepasselijkheid van artikel 11 van de cultuurpactwet van 16 juli 1973 is uitdrukkelijk bepaald dat de subsidie bestaat uit een kern van personeelsleden, een jaarlijkse basistoelage voor de werking en een subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten.

Artikel 30

Dit artikel vermeldt de opdrachten van het steunpunt.

Artikel 31

De beoordeling van de werking van de werking van het steunpunt gebeurt om de vijf jaar op basis van een beleidsplan voor de komende vijf werkjaren. Op basis van dit beleidsplan wordt de hoogte van het subsidiebedrag bepaalt en wordt nagegaan welke strategische en operationele doelstellingen en bijhorende indicatoren worden opgenomen in de beheersovereenkomst.

Artikel 32

Het beleidsplan zal worden getoetst door een beoordelingscommissie.

Per beleidsplan wordt een nieuwe beoordelingscommissie voor de advisering van aanvraagdossiers voor projectsubsidies opgericht, samengesteld uit de pool van beoordelaars. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan een evenwichtige samenstelling op het vlak van vereiste expertise, diversiteit en geografische spreiding.

Artikel 33

Dit artikel bepaalt de criteria voor de bepaling van het bedrag van de werkingssubsidie voor het steunpunt.

Artikel 34

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 35

Het algemene betaalprincipe voor werkingssubsidies aan het steunpunt in uitvoering van dit ontwerp van decreet, is de ter beschikkingstelling van twee voorschotten in de loop van het werkjaar en een saldo na afronding van het toezicht.

Artikel 36

Deze ondersteuning wordt slechts beschikbaar gesteld indien het steunpunt voldoet aan de voorwaarden.

Artikel 37

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 38

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 39

Er wordt een structurele subsidie ingesteld voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met als doel het scheppen van duurzame voorwaarden voor het (laten) ontwikkelen, in stand houden, en verspreiden van bovenlokale cultuuruitingen. Het betreffen verenigingen, zoals bedoeld in artikel 398 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur. Dit artikel vermeldt ook de regisseursrol van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die in aanmerking komen voor een structurele subsidie.

Artikel 40

De werkingssubsidie voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bedraagt maximaal 100.000 euro per werkjaar. Het vermeldt de voorwaarde waaraan deze samenwerkingsverbanden moeten voldoen:
1° Hier wordt mee bedoeld dat de gemeenten die deel uitmaken van het intergemeentelijke samenwerkingsverband in dezelfde streek moeten liggen. Het is evenwel niet vereist dat alle gemeenten aan elkaar moeten grenzen. Het is ook niet uitgesloten dat gemeenten tegelijkertijd deel uitmaken van verschillende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden;
2° Voor elke euro die het intergemeentelijk samenwerkingsverband als structurele subsidie ontvangt binnen het kader van dit ontwerp van decreet, dienen de gemeenten minstens zelf een euro in te brengen;
3° De cultuurnota geeft een algemene beschrijving van de activiteiten die het samenwerkingsverband zal opzetten.
4° Dit vloeit voort uit de territoriale werking van decreten in culturele aangelegenheden overeenkomstig artikel 127, § 2 van de Grondwet;
5° Behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 41

Het aanvraagdossier moet alle ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoen.
1° De aanvrager moet tijdig een dossier indienen. De specifieke timing wordt bepaald in het uitvoeringsbesluit;
2° Behoeft geen verdere toelichting;
3° Behoeft geen verdere toelichting;
4° De aanvrager moet het Nederlands gebruiken in de communicatie met de overheid, vandaar dat het aanvraagdossier in het Nederlands moet zijn opgesteld.

Artikel 42

De administratie zal nagaan of de subsidieaanvraag aan alle ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet. Het zal het hoofd van de administratie (of zijn gedelegeerde) zijn die de beslissing over de ontvankelijkheid zal nemen.

Er wordt uitdrukkelijk bepaald dat de administratie haar beslissing digitaal meedeelt aan de aanvrager. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media maakt voor een aantal subsidielijnen gebruik van de applicatie KIOSK, die ook voor deze subsidieaanvragen zal worden ingezet.

Artikel 43

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 44

Dit artikel somt de elementen op die het aanvraagdossier moet bevatten.

Artikel 45

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 46

Intergemeentelijk samenwerkingsverbanden die een structurele werkingssubsidie ontvangen in het kader van dit decreet zijn uitgesloten van projectsubsidies in het kader van dit decreet. Dit sluit niet uit dat intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die geen structurele werkingssubsidie ontvangen wel een projectsubsidie kunnen ontvangen als zij voldoen aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden zoals vermeld in artikel 12 en 13 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 47

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 48

Er wordt voor geopteerd om per aanvraagronde – dus om de vijf jaar - een nieuwe beoordelingscommissie voor de advisering van aanvraagdossiers op te richten, samengesteld uit de pool van beoordelaars. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan een evenwichtige samenstelling op het vlak van vereiste expertise, diversiteit en geografische spreiding.

Artikel 49

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 50

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 51

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 52

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 53

Het algemene betaalprincipe voor werkingssubsidies aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in uitvoering van dit ontwerp van decreet, is de ter beschikkingstelling van twee voorschotten in de loop van het werkjaar en een saldo na afronding van het toezicht.

Artikel 54

Deze ondersteuning wordt slechts beschikbaar gesteld indien de gesubsidieerde organisatie voldoet aan de voorwaarden.

Artikel 55

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 56

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 57

§ 1 regelt de mogelijkheid om een reserve of overdracht op te conform de bepalingen van het Rekendecreet. Meer bepaald zijn de regels van toepassing die zijn opgenomen in de artikelen 5 tot en met 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 betreffende de algemene regels inzake subsidiëring.

Bedoeling is dat organisaties hun werking of project over meerdere jaren kunnen plannen zonder dat dit problemen geeft bij de subsidieverantwoording. Dit maakt het bijvoorbeeld mogelijk om aan het begin van de subsidieperiode een reserve op te sparen die een grotere uitgave mogelijk maakt aan het einde van die periode.

In § 2 worden de delegaties aan de Vlaamse Regering die van toepassing zijn op de verschillende instrumenten in dit decreet gecentraliseerd.

Artikel 58

Projecten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen worden gesubsidieerd vanaf 1 januari 2020. In 2019 zullen bijgevolg reeds subsidieprocedures moeten worden doorlopen. De exacte timing wordt bepaald in het uitvoeringsbesluit.

Artikel 59

Dit artikel voorziet dat de Vlaamse Regering de datum bepaalt waarop het decreet voor het eerst wordt toegepast op de werking van het steunpunt. Zo is er de mogelijkheid dat het steunpunt reeds operationeel wordt in 2019 teneinde de nodige ondersteuning te kunnen bieden bij de implementatie van het decreet.

Artikel 60

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 61

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 62

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 63

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Cultuur, media, Jeugd en Brussel,

09 FEB. 2018

Sven GATZ